

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Cena: do 30 petih vrst 4 D, do 100 vrst 4 D 50 p, večji inserti
petih vrst 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 1 D;
Popust po dogovoru. — Insertni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1'50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		v Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	120	Din 240	Din 240	Din 360	
6	60	120	120	180	
3	30	60	60	90	
1	10	20	20	30	

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici,
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Radić in tretja internacionala.

Radić je prisel v Moskvo vprav, ko je zasedal kongres komunistične internacionala. Na tem kongresu je govoril tudi »strokovnjak« v nacionalnih vprašanjih Manuiskij, ki je izjavil o balkanskih državah to-le:

»Versailleski mir in pogodbe, ki so bile sklenjene pozneje, so balkanizirale srednjo Evropo. Tam, kjer so bile nekoč mogočne monarhije, so se pojavile takozvane nacionalne države. Kaj so te nacionalne države? Na pr. Jugoslavija? Vsega skupaj je v njej 42% srbskega prebivalstva. Vzemimo Češkoslovaško. Tu je ista slika: Čehi tvorijo samo 44% prebivalstva. Češkoslovaška država, ki je ustanovila buržuazno republiko, je anektirala trgovinske (?) pokrajine, kjer prebivajo samo Nemci.« — O Radiću je Manuiskij izjavil:

Zadnje čase opažamo na balkanskem polotoku pokret za ustanovitev delavsko-krmetske stranke. To še ni komunizem, toda program je dovolj radikalen in začenja borbo z imperijalizmom. Med takimi poizkusi ustanoviti delavsko-krmetsko stranko stoji na prvem mestu Radićeva republikanska stranka, čije pomeni sega daleč preko meje Hrvatske. Balkanske države so poosebljena imperijalistična politika evropskih držav. Tu je začasno zbirališče imperijalističnih pustolovcev. Radićeva zmaga na balkanskem polotoku bi pomenila zmago mednarodnega proletariata, zmago komunistične internacionala. Iz tega sledi samoodločba Hrvatske in popolna odcepitev od Jugoslavije.

Moskovski »strokovnjak« se je v svoji stroki nekoliko zmotil. Če govorimo o Jugoslaviji kot nacionalni državi, ne mislimo samo na Srbe, temveč tudi na Hrvate in Slovence. Vsa tri plemena, ki so si vendar po jeziku, kulturi in duhu sorodna, pa tvorijo nekoliko več odstotkov našega prebivalstva, kakor si jih je zamislil ta »strokovnjak«. To bi lahko vedel tudi tovariš Manniskij, če že pretendira na znanje strokovnjaka v nacionalnih problemih. Isto velja seveda tudi v Češkoslovaški, kjer je ta boljševiški politik prezrl Slovence. Pač pa mu priznamo, da je pogodil bistvo Radićeve politike. Za Stipico in njegove politične avspicije v Jugoslaviji bi bilo bolje, če bi bili moskovski zavezniki malo bolj previdni. Prodajati medvedovo kožo, dokler je njen lastnik še v blagru, je nekoliko pretirano. Tudi v politiki je tako. Radić se je zvezel s političnimi megalomani njegovega kova, ki mu delajo zdaj samo preglednice. Kje na svetu je država, ki bi še trpela na svojih tleh stranko, čije voditelj odkrito pripravlja njen pogin? Tudi v Jugoslaviji to izjemno sta-

nje ne more več dolgo trajati. Ali smo država, ki ve, kaj je njena dolžnost, kadar gre za prevratno komunistično akcijo, o kateri po novejših vesteh iz Moskve in sosednih držav, zlasti Bolgarije, ne more biti več dvoma, ali pa nismo in moramo mirno čakati, da nam razni tuji elementi uredijo državo in družabno življenje po svoji volji in v skladu s svojimi interesi. To je načelno vprašanje, ki ga treba čim prej rešiti.

Boljševiški politik je odkrito priznal, da je zmaga HRSS v Jugoslaviji istovetna z zmago diktature ne proletariata, ker v Rusiji proletarijat sploh ne vlada, temveč peščice mednarodnih pustolovcev, ki hočejo kot absolutna manjšina diktirati svojo voljo večini. Priznal je dalje, da gre Radićeva politika za tem, da se Hrvatska odcepi od Jugoslavije. To za našo trezno javnost itak ni nič novega. Že ves čas, odkar so postala Radiću jugoslovenska tla prevročna smo opozarjali na končni cilj njegove politike, ki je bil in ostane: Hrvati in Slovenci proč od Srbov. Ker mu ta stvar ni šla izpod rok drugače, je sklenil koordinirati svojo razdiralno akcijo s komunističnim pokretom na Balkanu, kjer so po mnenju moskovskih politikov razmere dozorele za socialno revolucijo. Balkanski Ljening pa se je tudi to pot zmotil. Narod, ki je šele začel samostojno živeti, mora že iz tega razloga odkloniti internacionalizem, ki si ga mimogrede rečeno lahko privoščijo za zabavo 120 milijonov Rusov, ne pa 13 milijonov Jugoslovenov, ker bi se v tem slučaju povrnili v prejšnje robstvo in odvisnost od drugih večjih narodov. Zato se nam zde Radićevi računi brez krmarija. Pač pa ima mož tudi med nami precej natakarev, ki bi radi pobirali politično napitnino na svojo roko, brez vednosti ali pa iz nevednosti našega ljudstva. In tem natakarejem mora država nemudoma odpovedati službo. Riba smrdi pri glavi, tako tudi politične razmere na Hrvatskem. Tam je treba odrezati samo okužene vršičke, pa bo vse v redu.

Hrvatski kmet ne sovraži Srbov, niti ne želi, da bi se njegova zemlja odcepila od Jugoslavije. Antagonizem je plod zločinkega dela poedinih hrvatskih avanturistov, ki so dosegli višek svojega efijalstva v osebi Stjepana Radića. Hrvatske razmere bi lahko primerjali z znanim pokretom ukrajinskih samostojincev, ki ga je zanetil v nekdanji Rusiji znani pisatelj Ševčenko. Tudi tam so bile mase nedovzetne za to akcijo, ki se je popolnoma izjalovila. Zato pravimo: **Prijateljsko roko in mir hrvatskemu ljudstvu, brezobziren boj in zaslužen kazen njegovim zapeljivcem!** Radić in njegovi ožji pomočniki morajo izginiti iz naše politike.

Uspeh naših Sokolov v Parizu.

Svetovni olimpijski prvak v telovadbi — Slovenec Štukelj!

— Pariz, 20. julija. (Izv.) *Jugoslovenska tekmovalna vrsta je priborila na mednarodni tekmi najlepše uspehe. Individualno je Slovenec Štukelj postal svetovni prvak v mednarodni telovadbi. Od predpisanih 118 točk jih je dosegel 110,34. Najbolj se je odlikoval na bradlji, a tudi na ostalem orodju. Končni rezultat je bil danes zvečer objavljen. Vrstni red tekme je takle:*

1. Italija, 2. Francija, 3. Švica, 4. Jugoslavija, 5. Amerika, 6. Anglija, 7. Finska in 8. Luxemburg.

Kakor je bilo že javljeno, so Čehoslovaki odstopili, ker se je bil eden član težko ponesrečil.

— Pariz, 19. julija. (Izv.) Danes se je v pozni nočni uri razglasila jurija, ki predsežuje olimpijskim tekmam, ofi-

cijelni rezultat telovadnih tekmovalnj. — Na prvo mesto je klasificirana italijanska vrsta, ki je dosegla 839 točk, drugo mesto je zasedla francoska vrsta z 820 točkami, tretje mesto švicarska vrsta z 816 točkami, četrto mesto jugoslovenska vrsta s 762 točkami, peto mesto vrsta Združenih držav s 715, šesto

mesto angleška vrsta s 637 točkami in sedmo mesto finska vrsta s 554 točkami. Zmagovito italijansko vrsto tvorijo telovadci Mandrini, Vertova, Lucchetti, Martini, Cambiaso, Paris, Zampori, Maiocchi. Telovadelec Martini je dosegel prvo mesto v individualni klasifikaciji na krogih.

— Trst, 21. julija. (Izv.) V nedeljo ob 13.30 naprej so se vršile javne telovadbe vseh v mednarodni telovadni zvezi včlanjenih telovadnih vrst. Po telovadbi je bila velika parada in nato slovesna objava definitivnih tekmovalnih rezultatov. Pred slavnostno tribuno so nastopile v paradi z zastavami vse tekmovalne telovadne vrste. V sredi so bili Italijani, ker je zmagala njih vrsta. Predsedstvo olimpijade je za tem odlikovalo posamezne zmagovalce na orodjih, kakor tudi v prostih vajah. Za svetovnega zmagovalca je bil proglašen član jugoslovenskega Sokolskega Saveza Štukelj. Italijanski listi pišejo o jugoslovenski zmagi zelo rezervirano in so najprej razglasili, da so tudi Italijani zmagali kot posamniki.

Pred rešitvijo krize.

Ljuba Jovanović sestavi vlado. — Klerikalci so pripravljeni za vstop v vlado. — Pašić ostal dosleden svojemu političnemu programu.

— Beograd, 21. julija. (Izv.) Nedejlja je potekla v znamenju razgovorov, ki so se s posredovanjem nekaterih radikalnih ministrov in poslancev vršili med ministrskim predsednikom Nikolo Pašićem in pa skupščinskim predsednikom Ljubo Jovanovićem. V kabinetih obeh politikov je bilo včeraj ves dan zelo živahno. Težišče parlamentarne situacije se je preneslo na radikalni klub, ki bo na posebni seji v prisotnosti zastopnikov pokrajinskih organizacij odločeval o pravcu radikalne politike.

Politična situacija je stopila v zelo resen, a obenem odločilen stadij. Pravijo, da pridobiva Ljuba Jovanović v radikalnem klubu na terenu, drugi pa trde, da ima samo 16 somišljenikov. Zdi se, da prinese današnji dan v resnici marsikatera iznenadenja in preseenečenja.

Radikalni naglašajo, da Ljuba Jovanović, ako se mu posreči sestaviti vlado, absolutno ne bo menjal dosedanje državne politike, niti se ne bo spuščal v revizijo vidovdanske ustave, kar je izven vsake debate, temveč bo skušal nadaljevati državno politiko sedanje koalicije in bo predvsem imel nalogo

čimprej rešiti nekatere najnujnejše nacrte, tako invalidski zakon, zakon o zemljoradniških kreditih in zakon o zemljoradniški banki. Politični krogi zatrjujejo, da je želja krone, da se prične v narodni skupščini z rednim delom, da se odstrani negotova atmosfera in da se v skrajnem slučaju šele pozneje razpišejo volitve.

Opozicijski blok je bil včeraj zelo razpoložen in bojevit. Opozicijski poslanci so pripravljeni v najkrajšem slučaju podpirati celo samo homogeno radikalno vlado pod vodstvom Jovanovića, samo da eliminirajo iz državne politike Nikolo Pašića in samostojne demokrate. Klerikalci sami so pripravljeni stopiti v vlado oziroma moralno podpirati vlado Ljube Jovanovića. Skupščinski predsednik je včeraj ves dan v svojem kabinetu konferiral s posamnimi somišljeniki in prijatelji. Po mišljenju, ki vlada v političnih krogih, ni izključena možnost, da danes sestavi Ljuba Jovanović ali popolnoma homogeno radikalno vlado ali pa priskočijo njemu na pomoč — slovenski klerikalci.

Včeraj kralj ni nikogar sprejel. Kralj je odšel na izlet v Smederevo. Ljuba Jovanović je razgovarjal

najprej z ministri Mišo Trifunovićem, Veljo Vukičevićem, Uzunovićem in nato s poslanci Stanićem, dr. Perićem, Vujićem in dr. Pelešem.

Najbolj značilno je, da je Nikola Pašić dosledem svojemu političnemu programu in da nikakor neče popustiti od svojih predlogov, da se narodna skupščina razpusti in razpiše nove volitve. Zanimiva je tudi okolnost, da od sobote dalje osebno ne razgovarjata Nikola Pašić in Ljuba Jovanović. Izmenjavata svoje misli potom posredovalcev. Posredovalci so med Pašićem in Jovanovićem Krsta Miletić, dr. Voja Janjić, dr. Kojić in Simonović.

Opozicijski blok sam je včeraj poudarjal, da podpre vlado Ljube Jovanovića, vendar se nekateri boje, da novi predsednik takozvane koncentracijske vlade ne bo mogel z vso odločnostjo uveljavljati svojega stališča. Zato ni izključeno da se situacija v odločilnem trenutku ne preokrene v prilog nacionalnemu bloku.

VPRAŠANJE SV. NAUMA PRED MEDNARODNIM SODIŠČEM.

— Beograd, 21. julija. (Izv.) Po poročilu iz Pariza je za danes določena pred mednarodnim sodiščem v Haagu razprava o obmejnem sporu glede samostana Sv. Nauma. Našo državo zastopa naš poslanik v Parizu dr. Miroslav Spajlaković, Albanijo članj društva narodov.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 21. julija. Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 15.41—15.51, Pariz 4.35—4.40, Praga 249.80—252.80, Newyork 83.70—84.70, London 367.86—370.86, Trst 362.15—365.15, Dunaj 0.1184—0.1204. Val u. t. e: dolar 82.75—83.75, češka krona 247.50—250.50.

Efekti: 7% invest. posoj. 1921 65—65.75, 2½% drž. renta za ratnu štetu 122—123, Ljubljanska kreditna 220, Centralna banka 32—33, Hrv. eskomptna banka 125—127, Kreditna banka, Zgb. 123—125, Hipote. karna banka 62—63, Jugobanka 113—116, Prašedion 915, Slavonska banka 110—115, Eksploatacija 110—119, Šečerana, Osi. jek 995—1005, Isis d. d. 65—67, Nihag 88—90, Gutman 750—775, Slaveks 280, Slavonija 93—94.50, Trboveljska 500—520, Vevče 140—145.

INOZEMSKA BORZA.

— Curih, 21. julija. Današnja borza: Beograd 6.50, Praga 16.25, Newyork 547.50, London 24.—, Pariz 28.25, Milan 23.425, Berlin 1.30, Dunaj 0.00725.

— Trst, 21. julija. Predborza: Beograd 27.45—27.55, London 101.50—101.75, Pariz 119.25—119.50, Newyork 23.15—23.25, Curih 422—424, Dunaj 0.0326—0.0329, Praga 68.60—69.

VLADIMIR LEVSTIK:

Kri na jeklu.

Nu, kar se tiče prijateljstva, pomnim le to, da se nisva mogla videti, da je on mene nešteto krat zatožil, jaz pa sem ga pretepal v vseh prostih minutah, ki sem jih mogel utrpeti. In kajpak, tudi tisto na Babjem visu ni bilo tako hudo. Gledal sem ga kar moči kisle in hladno in pre-mišljal, kako bi se ga otresel. Ko le ni bilo konca ne kraja, sem kratko omenil, da mi kruli po želodcu in da moram k večerji. Baš pravo sem pogodil. Incidit in Scyllam!

»Za Boga!« je poskočil Stoklas, »to se pravi, z menoj! Kje boš večerjal, ako ne pri meni? Prosim te, ne odkloni; moja žena bo vsa navdušena, da te vidi. Evo, tu čaka avto — izvoli!«

In že sva sedela v njem. Smej se mi ali ne smej — tak človek sem, da me spraviš tudi v cerkev, ako mi omeniš žensko ali boj. In mimo tega me je prešinila čudna misel, da mora biti nekako usojeno: človek, z katerim sva se gledala kakor pes in mačka, me ustavi sredi ceste in se proglasi za mojega najboljšega prijatelja! Trebalo se je vdati in sprejeti prigodo. Občutek, da je vse to višja volja, me ni ostavil prav do konca istorije; niti zdaj ne — narobe! In venomer se

2 mi vidi, da je pograbilo isto kolo tudi Stoklasa; drugače me ne bi povabil niti ne bi kasneje počenjal stvari, ki jih je.

»Ali bo žena vesela! Ona, ki vsa gori za junake in druge take slavne ljudi... Saj menda veš, da sem oženjen? Z divno žensko, tako ti povem! Lepa, dobra, naobražena, vse jezike govori; z eno besedo, višji duh, nadkriljuje me v vsakem pogledu, celo v moralnosti, he, he, he! Srečen sem da nikoli tega. Kakor svetnik na smrtni postelji, ko vidi nebesa odprta. Da, baš kakor svetnik na smrtni postelji. Zakaj — nu da, višje ženske imajo svoje muhe in svoje posebno notranje življenje... Nu, saj jo boš videl.«

Prisluhnij sem. Babjek, ki ga peljejo k lepi ženi, je podoben lovcu, kadar se napoti v les: vsi sledovi dražijo njegovo pozornost, naj že misli streljati ali ne. Ob Stoklasovih besedah se mi je zazdelo, da zija med njima ena tistih koristnih zakonskih razpok, ki jih samci debelo vpisujemo v svoje račune.

A že sva dospela. Nova Stoklasova vila na robu mesta je bila sijajno bivališče človeka, ki bi imel vsega preveč, ako mu ne bi nedostajalo okusa; vendar pa si opazil v podrobnostih njene okolice in opreme že na prvi mah sledove druge, nežnejše nature, ki so dajali tej razstavi neizbirčnega bogastva dokaj prikupnejši obraz.

Sprejela je naju dama v lilasti svili — in to

je bilo prvo, kar me je na tihem razjarilo. Lilasta barva je bila zame vedno nekaj vrazjega, povsem tujega, bi dejal; v mojih predstavah in sanjarijah je ni, in kadar jo vidim na drugem človeku, je zame sama po sebi problem. Ženske, ki mi stopi nasproti v lilasti obleki, ne morem nikoli presoditi na prvi mah. In to, brate, je veliko zlo: videti žensko in ne mahoma vedeti, kaj ti je z njo početi! Gospa Stoklasova je bila mlada, vendar ne mlajša kot dvajset pet; nekatera je v tej dobi že starka. Visoka, sloka temnolaska z velikimi, čudno tihimi očmi in rahlo senco nad polnimi rdečimi usti — pikantna, da, krasotica, da, vredna vsakega greha in vendar v vsem neopredeljivem dojmu svoje pojave tako silno malo spominjajoča na greh. So ženske, prijatelj, ki te na prvi mah vobče ne prevzamejo s svojo telesnostjo, ampak z nečim drugim, vrag si ga vedi s čim! So take, ki te njih lepo telo bliskoma prešine s hlepenjem po samici; in take, da ne čutiš v njih ne telesa ne duše. Jaz sem vedno preziral to tretjo vrsto žensk in sem tem bolj študiral drugo: tudi s prvo sem se ukvarjal, a težko bi trdil, da sem imel pri nji Bog zna koliko uspeha. In ta je bila kakor nalašč iz prve vrste — spet dejstvo, ki nisem bil pripravljen nanj! Vse se je zdela kakor zakleto, da mi pokvari kompas.

Stoklas me je seveda tudi ženi predstavil kot svojega najboljšega prijatelja in zmagalca na

Babjem visu. S posebnim odobravanjem sem spoznal, da me v očeh gospe Jelve — tako ji je bilo ime — ne povišuje niti prijateljstvo njenega moža niti zmaga, ki se je sam tako malo zavedam. Razločno je prezrla tudi vse tiste galantne drobtinice, ki jih po navadi trosiš ženskam za vabo; z eno besedo, ni mi ostavila niti najmanjšega dvoma, da je trden in samostojen značaj. Jaz, vaje gosi, ki zobljejo iz roke že prvi dan, sem jedva utegnil sproti strmeti nad njo. Da mi ni bila prijazna in naklonjena, se ne bi zarekel; narobe, kramljala je z menoj ves večer in to duhovito, vse kar je res, čeprav z neko čudno odsotnostjo in neko tegobo v glasu in pogledu, ki jo je delala še bolj zanimivo. Stoklasove besede o muhah in posebnem notranjem življenju so mi večkrat prišle na um. Morda sva ga nekoliko zanemarjala v vnemi svojega pomemka; poslušal naju je baš dovolj pazno, da je mogel vedno o pravem času blekniti kako vnebovpijčo neslanost.

O tem, da je med njima res prepad, sem bil kmalu uverjen. Po moji sodbi ga ona ni marala, dasi je bila proti njemu vedno mirna in ljubezniva, kakor pristoji dobri ženi, dočim sem v njegovih besedah nekaterikrat začutil trdo, skoro bi rekel, surovo ost. Zdelo se mi je, da mora biti ljubosumen in ne brez vzroka, drugič pa spet, da mu je strašno na poti, kakor večkrat starim razvratnikom njih nesrečne, krepostne žene.

Politična situacija stacionarna.

KLERIKALCI NAPENJAJO VSE SILE ZA KONCENTRACIJO. — KLERIKALNI MINISTRSKI KANDIDATI. — REŠITEV KRIZE V SREDO.

— Beograd, 21. julija. (Izv. Ob 12.) Danes dopoldne se situacija v bistvu ni spremenila. V predsedništvu vlade in v narodni skupščini je vladala velika živahnost. Splošno se politiki zanimajo, ako se posreči Ljubi Jovanoviću sestaviti poslovno vlado, ki so jo začeli zadnje dni zagovarjati nekateri člani radikalnega kluba.

Ker je bil danes dopoldne parastos povodom triletnice smrti Milorada Draškovića, je odšlo na pokopališče več poslancev in članov vlade. Parastos so prisostvovali podpolkovnik Dragutinović kot zastopnik Nj. Vel. kralja Aleksandra I., ministri Svetozar Pribičević, dr. Svetislav Popović, dr. Grisogono, dr. Ninčić, kakor tudi večje število poslancev.

Danes dopoldne ni imel noben parlamentarni klub seje.

Skupščinski predsednik Ljuba Jovanović je danes vse dopoldne nadaljeval posvetovanja s svojimi prijatelji in nekaterimi ministri, zlasti dolgo se je razgovarjal z Veljo Vukičevićem, ministrom pošte in brzojav. Ob 11. je odšel v kabinet ministra javnih del Mišo Trifunovića, kjer je

ostal do popoldne.

V tem trenutku je položaj še precej nejasen. V parlamentarnih krogih pričakujejo, da bo danes popoldne Ljuba Jovanović ponovno sprejet v avdienci in da bo ta avdienca za nadaljni razplet krize odločilnega značaja.

Ministrski predsednik Nikola Pašić je danes živahno razgovarjal v svojem uradu s posameznimi ministri, tako s Svetozarjem Pribičevićem, dr. Milanom Srškićem, Krsto Miletićem, dr. Janjićem in še z nekaterimi drugimi uglednimi radikalnimi voditelji.

Najbolj se trudijo slovenski klerikalci, da bi na kak način dospeli na vladno krmilo. Napenajo danes vse sile in moči za koncentracijsko vlado, ki bi ji naj načeloval Ljuba Jovanović. Danes so celo v kulorjih narodne skupščine raznesli vest o klerikalnih ministrskih kandidatih, ki so baje od vodstva SLS že določeni, da zasedejo svoje težko pričakovane stolčke. Stvar seveda še ni tako tragična, kajti v zadnjem hipu se lahko spremeni situacija tako, da ostanje klerikalci na cedilu.

Londonška konferenca.

Sklepi I. komisije.

— Pariz, 20. julija. (Izv.) Jutri v ponedeljek predloži prva komisija končno poročilo z gotovimi predlogi, ki se nanašajo na 800 milijonsko mednarodno posojilo Nemčiji. Kakor javlja »Havas« je prva komisija sestavila protokol, ki obsega tele točke: 1.) Na temelju § 22. II. dodatka versailleske mirovne pogodbe se spreminja dodatek 2. glede reparacijske komisije v tem smislu: Če se bo imela reparacijska komisija izjaviti o krivdi Nemčije glede neizpolnitve obveznosti iz versailleske mirovne pogodbe ali iz Dawesovega načrta, ima pravico razpravljati in glasovati ameriški zastopnik. Ta zastopnik bo imenovan soglasno od reparacijske komisije v 30 dneh od dneva, ko se konstatira slučaj neizpolnitve obveznosti. V slučaju, da se reparacijska komisija ne bi mogla zjediniti glede imenovanja ameriškega zastopnika, ima pravico ga imenovati predsednik medna-

rodnega sodišča. 2.) Kakor hitro bo konstatirana krivda Nemčije, se takoj zjedinijo interesirane države o načinu sankcij, da jih morejo takoj in učinkovito izvesti. V tem pogledu se ima upoštevati interes velikih sil, ki so interesirane pri reparacijskem vprašanju. 3.) Sankcije naj obenem zajamčijo 80 milijonsko posojilo v zlatih markah. Sankcije se imajo izvršiti na podlagi podane mnenja plačilnega agenta in pa bančnega sindikata, ki bo izdal posojilo.

— London, 20. julija. (Izv.) Ministrski predsednik Herriot je izjavil zastopniku pariškega »Matina«, da je zelo zadovoljen s potekom konference in da je Francija dosegla prav lepe uspehe. V drugi komisiji, kjer so obstojale največje težkoče in načelne difference med Francijo in Anglijo, je prišlo do zbližanja in sporazuma.

Vesti iz Italije.

— Rim, 20. julija. Nasprotstvo med fašisti in liberalci je vsak dan večje. Na fašistični strani dobiva premoč ekstremna tendenca, na liberalni strani pa se naglašava vedno očitnejše pot k zakonitemu stanju. Liberalci nečesto sledijo sedanji fašistični politiki. Fašistovski listi napadajo liberalce in sploh vso opozicijo najhujše in »Secolo« že znova vprašuje, kaj pravzaprav opozicija zasluži. Ako je namen njenega boja padec vlade, je tudi njena moralna dolžnost, povedati, po čem stremi. Samo z negativno opozicijo se deželi ne služi. List se bavi s kombinacijami meščansko-socialističnih in čisto meščanskih koalicijskih kabinetov in prihaja do zaključka, da so vsi praktično neizvedljivi in da bi bili brezuspešni. Turinska »Stampa« pravi, da se javno mnenje vedno bolj zbira okoli opozicije. To se je pokazalo zlasti pri protestih proti omejitvi tiskovne svobode. Boj se razvija dalje in kakor se vidi, v razsodni javnosti podlegajo fašistovski nazori ter se vedno bolj odobrava legalno stališče opozicije, ki hoče uvesti v veljavo zakon, mir in red.

Kaj pravzaprav vse hoče vlada z narodno milico, še vedno ni jasno. Mussolini pravi, da pred prisego treba jurističnega stanja, ker ni mogoče, da bi častniki prej prišli, dokler ni njihova pozicija urejena z imenovanjem, katere podpisuje kralj. Glavni namen milice ostane ta, da bo držala visoko vojaškega in vojnega duha v deželi. Poveri se ji predvojaška in povojaška instrukcija. Za zaprisogo še ni določen nikak datum. Mogoče bo 20. septembra, mogoče pa šele oktobra ob obletnici rimskega pohoda, mogoče pa je sploh ne bo, ako se bodo notranje razmere v državi tako usodno razpletale kakor zadnje čase.

— Rim, 20. julija. »Giornale d'Italia« poroča, da so se skoro vsi radi Matteottijevega umora oboženi tekem preiskave udali dokazom, doprinešenim proti njim. Najbolj trdovraten je Dumini, ki razsaja in razbija ter zavrača vso krivdo na druge. Socialistični stranki prihajajo dan na dan raznovrstna anonimna pisma, pa tudi osebnepredpovedi, kje bi se nahajalo truplo poslance Matteottija. Baje so dobili sodniki te dni nekaj težkih obdolžitev proti Volpiju. Mogoče se prične znova preiskava po nekaterih v novih naznanilih navedenih krajih. Pred dnevi je bila pri preiskovalnih sodnikih Matteottijeva vdova, ki jim je pokazala gilet k obleki, katero je nosil oni dan Matteotti. Blago tega gileta je isto kakor blago ostanok krvavih hlač, glede katerih je sedaj gotovo, da jih je nosil Matteotti usodnega dne. Pričakujejo se dramatične konfrontacije med pričami Dumintjem, Volpijem in Putatom. Sliši se včasih tudi marsikaj res izrednega. Tako je pripovedoval neko, ko se je vrnil iz Pariza, da je videl tam na ulici dva Rusa, na katere je bil pozoren, ko sta izgovorila ime Matteottijevo in se jim je na to približal neki človek. Hodil je nekaj časa za njima, na kar je videl, kako so se odpravljali v avtomobilu.

— Rim, 20. julija. Italijanska vlada je bila dolžila, ko je prevzela plačevanje duhovščine, za njo precej nizke plače; za žup-

niko 1500 lir, za škofe 6000 lir na leto. Italijanska valuta je padla na četrti del svoje predvojne vrednosti. Vlada se je odaj odločila, da zviša dohodke duhovščine za dvojnoplato. Za povprek pa mora poseči vlada po lastnih sredstvih, ker je premočnejše iz nekdanjih cerkvenih posestev že davno porabljen.

— Trst, 20. julija. Vodstvo tržaške italijanske liberalne stranke je imelo sejo, na kateri se je izreklo začudenje, da je osrednje vodstvo stranke odložilo občni zbor, ki bi bil potreben baš v sedanjem trenutku. Sprejeta je bila resolucija, s katero se obžaluje, da so nekateri liberalni ministri prezrli temeljna načela stranke in odobrili ukrepe, ki omejujejo svobodo tiska.

— Rim, 20. jul. (Izv.) »Serenio« poroča, da se je vršila pred Matteottijevim umorom v hiši enega izmed aretirancev seja, pri kateri je bil tudi neki znani poslanec (kateriga imena pa ne navaja). Gromadilo se obdolžitve proti temu poslancu ali do postopanja proti njemu je še dolgo pot, ker bo zbornica sklicana šele meseca novembra.

BIVŠI POSLANEC GRAFENAUER PRI MINISTRSKEM PREDSEDNIKU.

— Beograd, 21. julija. (Izv.) Danes popoldne sprejme ministrski predsednik v daljši avdienci bivšega poslanca Ivana Grafenauerja, ki bo poročal o položaju v Sloveniji.

POLITČEN ATENTAT V SOFIJI.

— Sofija, 20. julija. (Izv.) Danes je bil izvršen atentat na poslopje politične policije. Vržena je bila bomba, ki je poslopje popolnoma razrušila in je bil ubit pri tem nadzornik policije.

PRIHOD AMERIŠKEGA DRŽAVNEGA TAJNIKA V LONDON.

— London, 20. julija. (Izv.) Ameriški državni tajnik Hughes je danes ob 11. dopoldne prispel v London v spremstvu mnogih ameriških sodnikov in odvetnikov, da se udeležijo letošnjega kongresa pravnikov v Londonu. Hughes se je takoj po prihodu razgovarjal s francoskim ministrskim predsednikom Herriotom in na to z Macdonaldom.

SMRT AVSTRJSKEGA VETERANA.

— Dunaj, 21. julija. (Izv.) Včeraj je umrl bivši predsednik državne kontrole dolgov grof Zedick v starosti 94 let. Pokojnik je bil leta 1848. poveljnik akademske legije. Leta 1864. je bil izvoljen v državni zbor, pozneje je postal član gosposke zbornice in končno predsednik kontrole državnih dolgov.

DEMISIJA GRŠKE VLADE.

— Atene, 20. julija. (Izv.) Grška vlada je odstopila. Sestava nove vlade je poverjena ministrskemu predsedniku Kafandarisu.

Politične vesti.

— Kriza ustave, edinstva in monarhije! Nedeljski »Balkan« piše o politični situaciji med drugim tudi tole: »Sobota bi morala po pričakovanju vseh politikov prinesiti določen tok v razpletu političnih dogodkov, toda včeraj se je pojavila popolna negotovost, ki je povzročila tudi neko nervoznost v vseh krogih. Iz dejstva, da Ljuba Jovanović preizkuša situacijo, bi se namreč lahko sklepalo, da je on tudi mandator krone za sestavo koncentracijske vlade. Temu nasproti pa je g. Jovanović naglašal napram našemu sodniku, da on ni zahteval in tudi ne dobi mandata za sestavo koncentracijske vlade. Za to nimamo pravilne orientacije v razsojanju razvoja političnih dogodkov, eno pa je, kar vsakdo zlasti vsak patriot čuti, ve in vidi: sedanja vladna kriza, ni samo kriza Pašićevega kabineta, marveč je kriza vidovdanske ustave, edinstva in monarhije.«

— Pašić ne misli odstopiti od svojega stališča! »Vreme« z dne 20. t. m.: Vlada je snoči vzela v pretres tudi mislijo Ljube Jovanovića, da sestavi poslovno vlado. Čuva se v največji tajnosti, kar se je o tem pogledu zaključilo, ve se samo to, da Pašić ne misli odstopiti od svojega stališča in da nima namena, da bi se umaknil iz aktivne politike. Ako Ljuba Jovanović poskusi sestaviti poslovno vlado, stori to na svojo odgovornost in o stvari bosta odločevala parlamentarni klub in glavni odbor radikalne stranke.

— Ničice ne veruje v uspeh Jovanovićeve misije, predvsem pa ne — sami opozicionarci. Blokaški »Hrvat« na primer presoja situacijo prav trezno in v nobenem oziru ne deli optimizma, ki ga izraža večina opozicijskega časopisa, na čelu mu »Slovenec«. Razpravljajo o zadnjem izdaju Radićevega glasila »Slobodnega doma« in zavračajo očitek, da bi to izdajanje delalo uslugo Pašiću, povdarja »Hrvat«, da bi Nikola Pašić tudi brez tega dobil volilni mandat, ker niti sam Ljuba Jovanović ne misli resno na koncentracijsko vlado. — Zdi se, da se »Hrvatove« informacije glede volilnega mandata, ki ga dobi Pašić, precej točno.

— Klerikalni ton. Pod tem naslovom prinaša »Beogradske Novosti« sledečo vest: Na poslednji skupščini v Celju je Korošev klub zaključil staviti na ministra pravde preko predsednika narodne skupščine dve vprašanji. Prvo vprašanje se tiče zaplembe »Slovenca«, drugo pa se nanaša na umor rudarja Fakina v Trbovljah. Vprašanji sta napisani v neoliknem tonu in vsebujeta grde razžalitve vlade in posebej še slovenskih sodnih oblasti. Minister pravde je zavrnil obe vprašanji in sporočil g. Ljubi Jovanoviću, da z oizrom na ton in razžalitve na vprašanji ne bo odgovarjal. Minister pravde je tudi istočasno naročil državnemu pravdniku v Ljubljani, da toži žalitve in klevetanja slovenskih sodnikov podpisnike vprašani, to je cel Korošev klub.

— Neznaten del radikalov je za koncentracijsko vlado, tako zatrjuje včerajšnji »Balkan«, piše: »Kakor se zatrjuje, je samo neznaten del radikalov naklonjen koncentracijski vladi, dočim je ogromna večina proti njej, smatrajoč popolnoma pravilno, da je to samo odlaganje, a ne rešitev krize.« — V koliko je ta informacija »Balkana« točna, pokaže uspeh današnje seje radikalnega kluba.

— Akcija proti komunistom. Policija v Sarajevu je zatvorila prostore Nezavisne delavske stranke in zaplenila arhiv in vse imetje. V Zenici so bili aretirani vsi voditelji in uradniki »Saveza rudarskih radnikov«. Takisto je policija v Velikem Bečkereku izvršila hišno preiskavo v lokalni Nezavisne delavske stranke, zaplenila arhiv ter zaplenila lokal. Po hišni preiskavi je policija aretirala pet delavskih voditeljev.

— Številne aretacije komunistov. Po poročilih, ki jih je prejel notranje ministrstvo, je bilo zadnje dni izvršenih več aretacij komunistov. V Dubrovniku je policija aretirala dva komunistična voditelja, pri katerih so našli kompromitirajoče spise in listine. V Sarajevu je policija zaprla tamonjši Delavski dom, zaplenila premoženje neodvisne delavske stranke ter več voditeljev aretirala. V Velikem Bečkereku je bilo aretiranih 5 komunistov. V Štipu sta bila aretirana advokat Andrija Grubešić in bančni uradnik Milan Petrović.

— Post. Šumenković, član Davidovićeve demokratske stranke, je te dni posetil zagrebško Davidovićevo organizacijo, da se na licu mesta prepriča, kakšno razpoloženje vlada v Zagrebu napram najnovejši Radićevi avanturi v Moskvi in kaj misli v svojem voditelju HRSS, Šumenković je pri de-

mokratskih pristaših naletel na hud odpor proti Radiću. Vodstvo v Beogradu pozivajo, da »definitivno ukine stike z Radićevo politiko in da se postavi na samostalna tla. Tudi predstavniki HRSS v Zagrebu so se držali rezervirano ter so govorili, da je treba počakati na točnejše podatke o Radićevih dejanjih.

— O voditeljih SLS piše »Ljudski Tednik«, ki dobro pozna te tiče, nastopno: Kar se tiče drugih (z izjemo dr. Ježa, ki je izdajal nekaj mesecev pred zaključkom svetovne vojne, »Jugoslovana«) gospodov iz vrste sedanjih voditeljev SLS, moramo reči le, da nismo o nikomur šlišali, da bi bil radi svojega jugoslovenskega mišljenja preganjan, interniran, ustrelen ali na »gavage« prinešen, ali da je zanetil na fronti kako zaroto ali napad na generalštab avstrijske armade ali celo na »svetlega cesarja Karla«, pač pa smo večkrat čuli, da so tekali h dr. Ousteršiću, ki so ga prosili, naj posreduje na najvišjih metih za oproščenje ali vsaj premeščenje v zaledje, če že ne za nastanitev pri kakem koritu, v katerega se je stekalo zlato za avstrijske voje dobave.

— Novi španski poslanik. Za novega poslanika na našem dvoru je imenovan g. Romeo Dumas, dosedanji španski poslanik v Sofiji.

— Dan osvobođenja in sreče našega ljudstva! Zadnja številka »Ljudskega tednika« citira »Jutrov« uvodnik, v katerem zavzema znano stališče nevtalnosti napram veri in cerkvi ter graja klerikalno zlorabo teh največjih institucij našega življenja. K citiranemu članku pristavlja »Ljudski tednik« tole iskreno željo: »Naj bi napočil dan, ko Cerkev neha biti orodje političnih spekulacij, ko se osvobodijo goljufivih prijateljev in zadobi zopet pravo notranjo svobodo. To bo dan osvobođenja in sreče našega naroda.«

— Moskovska »Pravda« prinaša 6. julija članek famoznega voditelja bolg. komunizma Kolarova, v katerem povdarja, da je po vstopu Radićeve stranke v moskovsko zeleno internacionalno Balkan zrel za revolucijo in da je treba na Hrvatskem izkoristiti situacijo. Zdi se, da so boljševiki usmerili po neuspehih na zapadu in pri zapadnih narodih svoje prizadevanje na Balkan, kjer bi radi zanetili boljševiško revolucijo in od tod preplavili Evropo s sovjetizmom.

— O narodnih socialistih v Sloveniji prinaša beogradska »Samouprava« članek, v katerem citira razne članke ljubljanske »Nove Pravde«. Nato pa pristavlja komentar, ki je vreden, da ga premislijo voditelji narodnega socializma v Sloveniji, ker se tudi nam početje te stranke v zadnjem času zdi neverjetno lahkomišno. Stranka zastopa neko nerazumljivo sektirarstvo. Narodni socialisti naj rajše iščejo dolne točke s pozitivnimi državnimi strankami in naj ne razširjajo splošno nezadovoljnost, s čemur dejansko pomagajo federalističnemu bloku v Jugoslaviji in tipom, kakršni so Radić in slovenski klerikalni zavezniki. Kako ozdravimo napredno stvar v Sloveniji, če vedno silimo narazen in če ne bomo mislili na združevanje in kooperacijo! »Samouprava« piše: »Tako vodijo voditelji narodnih socialistov v najbolj žolčljivem tonu neprestano borbo proti edinstvu naroda in države, proti državni ureditvi in vsemu, na čemur počiva država. Ti voditelji so vsi državni uradniki, ki na ta način zapeljujejo sicer patriotske in dobronamerne kroge, iz katerih sestoji narodnosocialistična stranka. Tu je treba izreči povsem jasno besedo. V urejeni državi nikakor ne gre, da se državni uradnik postavlja na čelo take borbe. Mi smo se razdelili na dva tabora in sedaj je potrebno, da se jasno pokaže, kje je zvestoba in kje nezvestoba. Vsakemu državljanu je dano na prosto, kam hoče iti, toda kdor je v nasprotjem taboru, ga bomo smatrali za nasprotnika. Ako narodni socialisti neprestano blatijo radikalno stranko, bomo tudi mi govorili ostro. Lahko damo še to, da ne ostane pri besedi. Gospoda naj si zapomni, da velja za borbo, ki se začneja, francoska prislovnica: A la guerre, comme a la guerre!«

Telefon 108. Telefon 108.

»KINO TIVOLI«

21. in 22. julija.

Li Hang Grozni.

Napeto zanimiv francosko-kitajski film v štirih dejanjih. — V glavnih vlogah najboljši francoski in kitajski umetniki.

Bogati Li-Hang in njegova strast za lepo Francozinjo Maud. — Ljubosumna Li-Niu. — Težka Maudina odločitev. — Zaroka z Li-Hangom. — Misteriozna ovrtnica in zagonetna smrt male Li-Niu. — Rihard Marton, Maudina simpatija. — Omražen Li-Hang dela naklepe za osveto. — V lastni pasti.

Rešimo sokolski Tabor!

Quatorze Juillet.

(Dopis.)

V Parizu, 15. julija.

Quatorze Juillet — 14. julij — je francoski narodni praznik, imajo namreč samo enega, a tega tem lepše in temeljiteje proslavijo. Letos je padel ravno na ponedeljek, tako da so ga slavili kar tri dni zaporedoma, od sobote popoldan naprej.

Vreme je bilo kot za nalašč, vročina je nekoliko ponehala, tako da se je proslava vršila v najlepši zabavi. Veliko paradov v Longchampsu so sicer, ker so se balj prehude vročine, odpovedali, toda vršila se je manjša pred grobom Neznane junaka na Place de l'Etoile.

Največja zabava Parizanov te dni pa je bil ples po ulicah. Na vsakem križišču, na vsakem večjem prostoru ali trgu je postavljena godba, ki neumorno igra, in ljudstvo pleše v pozne ponočne ure. Človek se kar ne more načuditi, odkod se je vzelo toliko godcev. Tudi vstrajnost plesalcev in plesalk je neverjetna.

Glavne ceste in trgi so nabito polni ljudi, ki gledajo postavljene barake in kupujejo kramarijo, ki se tu prodaja. — Boulevardi so se v resnici spremenili v letni sejem. Ne manjka seveda vedeževalcev, raznih komedijantov, karusijev, slaščičarjev in pred vsem ne godbe. — Od vseh strani ti piska, tuli, bobni, ropoče in cvili v ušesa. Če se sprehajaš dlje časa po tem dirindaju, te začne kmalu glava boleti.

V soboto je bil naskok na kolodvor. Okoli 300.000 Parizanov je zapustilo prestolnico in si šlo iskat osvežila in razvedrila na deželi. Nekateri vlakci so se peljali potrojeni, početvorjeni, da celo v osmih oddelkih iz Pariza.

V nedeljo je bilo prijetno se sprehajati po ljudskih vrtilih in stranskih ulicah, bile so precej prazne.

Nad mirnimi ulicami pa ropočejo motorji. Visoko na nebu se zapazi kovinski blesk. Kot jata divjih rac leti 35 avijonov vojaške opazovalne in lovske skupine iz Le Bourgeta v bojnem redu.

To je bilo zjutraj. Popoldne pa zbu-di spet silen žum v zraku pozornost občinstva: to so trije Američani, ki so na svojem poletu okoli sveta dospeli iz Carigrada preko Dunaja ravno o pravem času, da se udeležijo proslave narodnega praznika. Na desni in levi jih spremljajo francoski letalci, ki so jim leteli nasproti, cela jata v velikem krogu leti nad Parizom in se potem spusti na letališče Le Bourget.

Množica, ki valuje po boulevardih, ni bila še nikdar tako mednarodna kot letos. To so napravile olimpijske igre. Tu se čujejo vsi jeziki, celo francoski...

Na boulevardu des Italiens koraka skupina ameriških mornarjev. Nataknilni so si na svoje bele čepice male francoske trobojnice, večje zastave pa vihtijo v rokah.

Stopijo v bližnji bar in naročijo pi-jace. Ko so jo nalili, dvignejo kozarce, stopajo h gostom in jim nazdravljajo: — A la santé de la République!

Avtobusi in tramvaji so si natak-nili spredaj in zadaj dve zastavici, kot je to že navada ta dan. Nekateri taksi so storili isto. Drugi pa, ki so hoteli bi-ti bolj premeteni, so si pa nataknili olimpijsko zastavo. Treba je pač računati na potnike!

Ko je prišel mrak, so začele na vseh straneh pokati rakete. Umetalni ogenj je gorel na raznih delih mesta. — Cerkev Sacré-Coeur je bajno žarela v rdeči bengalski luči. Tudi na Seini je bilo lepo. Metali so na vodo rakete, ki so se v padcu razpršale na tisoče žarečih rož. Te so se razcvetele, pognale sadje, katero se je razpočilo v ognjen dež. Jez de la Monnaie je bil spremenjen v ognjeno trdnjavo: iz velikih vrtečih se ognjenih koles so frčale iskre, rakete so se dvigale proti nebu in neprestano je grmelo in pokalo. Iz raket so nastajale na nebu najneverjetnejše stvari: cvetke, kroglice, živali, zvezde, pajki z zlatimi nogami itd.

Ko so se umetni ognji končali, je napolnila vesela množica plesne prostore. Do druge, tretje ure po polnoči je trajalo veselo rajanje...

—B.

Drobiž.

• Mednarodni kongres v varstvo živali. Iz Anglije, ki se proglašja za deželo prijateljev živali prihaja poročilo o nenavadnem mednarodnem humanem kongresu, na katerem se je razpravljalo o »pravica« živali. Rekli so, da se je šele v novemšem času spoznalo, da imajo tudi živali svoje »pravice« do obzirnosti in sočutja. Prvo društvo v varstvo živali v Evropi je bilo ustanovljeno v Londonu l. 1924. »Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals«. Takrat so se z društvom delali norca, zasmehovali so društvo v časopisju in tudi s prižnice je grmelo proti društvu. Sedaj pa je to prvo društvo, ki je služilo drugim za vzgled, proslavilo svoj jubilej z 8 dnevnimi svečanostmi in mednarodnim kongresom, ki ga je otvoril Yorkski vojvoda. Dosepele so bile delegacije iz raznih evropskih dežel, kakor tudi iz Indije, Afrike, Palestine, Kanade itd. Na programu so bila vprašanja o kontroli trgovine s starimi konji, o parlamentarnem zakonu v varstvo tičev, kakor tudi dresiranje živali za cirkus, oder itd.

Književnost.

— »Zdravje«, list, ki ga izdaja Društvo za čuvanje narodnega zdravja, prinaša v zadnji okoliščini številni sledeči vsebino: Kako se naj zdravstveno izobražemo na kmetih. Čez leto dni med učenkami gospo. dinjske šole, Higijena telesa. O negovanju normalnih oblik telesa. Alkoholizem. Družabne posledice alkoholizma. Higijena prehrane. Kako se da zajeti studenec, da daje zdravo, zanesljivo vodo? Osebna higijena. Vrasli nost. O kajenju. Šolska higijena. Občje oblike odel. Zdravstveno izobraževanje.

— »Jugoslovenska Njiva«. Upravo je izšlo broj 2. »Jugosl. Njive« sa ovim sadržajem: Dinko Šimunović: Hinkina lju. bav. — Dr. Ljubo Vojnović: Dalmacija i ju. goslovenska misao. — Ilija Mamuzić: Pjes. ma svakodnevn. — Iz nekog prologa. — Umor u predvečerje. — Frano Alfirević: Svitjanje. — Mislav Mihajlović: Dosađna mala muha. — Jaroslav Bydlo: Vizantijska kultura. — VI. Dvorniković: Hrist, Budha, Schopenhauer. — Umjetnost. A. Barac: Premijera »Maškera« ispod kupija. — B. Lovrić: Slikar Konjović u Pragu. — Stj. Parmačević: Književnici i novinari. — Ivo Vojnović: O. M. Vodopić. — N. N. Fe. dorov: A. N. Tolstoj. Sanjivini: Louis Ha. mon. — Na uka. Za nacionalizovanje nauke. — A. Barac: Kriza zapadnoevropske kulture. — Bilješke. B. Marlborci i La. ban. — S. Jublej Nikole Fallera. — M. Prelog: K. Marks, Klasne borbe u Francu. skoj.

— Objava v tisk oddanih knjig. V ti. sku se nahajajo in izidejo v začetku šol. skega leta 1924-25 sledeči dve knjigi: »Pajk-Prijatelj, Zemljepis za srednje šole II. del. Inđko Bežjak, Nemška vadnica za srednje-meščanske in osnovne šole I. del.«

Sokolstvo.

— Gorenjska Sokolska župa v Kranju ima svoj II. naraščalski dan v nedeljo dne 3. avgusta 1924 na Bledu. Dopolne so na sporedu tekme naraščaja, popoldne pa ja. ven nastop naraščaja v Zaki. Sodeluje So. kolska godba z Jesenice. Pri tej priliki raz. vije blejski naraščaj svoj prapor. Na pred. večer slavnostna razsvetljava jezera.

— Javno telovadbo in veselic priredi Sokol v Borovnici 10. avgusta t. l. na kar opozarjamo sosedna društva in prijatelje Sokola. Zdravo!

Julijska Krajina.

— Med tržaškimi fašisti vladajo nesoglasja v raznih vprašanjih. Nesoglasje in napetost med fašisti pa se razširja tudi na podeželne organizacije. Splošno pozornost je vzbudil odstop fašistovskega tajnika Coceanciga, na kar je odstopilo tudi mestno fašistovsko vodstvo. Pokrajinska fašistovska zveza zahteva občni zbor tekoma julija, tajnik pa misli da je zbog sedanjega kočljivega položaja neumestno in fašizmu škodljivo, sklicati občno zborovanje. Odstopil je on in vodstvo, ker ne more sprejeti odgovornosti za izvršitev te želje. Sedaj ima tržaški fašisti komisarija v osebi Gustava Comicija, ki ga je postavilo pokrajinsko vodstvo. V fašistovskih organizacijah poka na vseh koncih in krajih.

— Glunta reši Pulo! Poslanec Glunta se je mudil na svojem ženitovanjskem potovanju na divnih Brionskih otokih pri Puli in stopil je tudi v mesto ter se tam pogovarjal o raznih potrebah puljskega prebivalstva. Zastopniki Pule so mu napolnili ušesa s pritožbami, katerih je nebroj. Pred vsem treba nemudoma dati dela vsem onim, ki so nezaposleni vsled zatvoritve arzenala. Glunta je odpotoval v Rim, kjer posesti Mussolinija in mu pove, kako umira Pula in kaj treba storiti, da bi oživel!

— Izpit za zborovo petje je napravila na konservatoriju Tartini v Trstu gospo. dična Frida Ščekova, učiteljica na slov. šoli v Škedenju.

— Proti nefašistovskemu delavstvu na stopa politična oblast, kjer more, vse v svrhu, da se razbije vsaka delavska organizacija, ki se neče slepo udati fašistovskim sindikatom. Tržaški prefekt je razpustil odbore vseh socialističnih sindikatov in imenoval za komisarija obema bančnega uradnika Villanova. Utemeljuje se razpust s tem, da je večji del članov prestopil k fašistovski organizaciji in da je upravičen dvom, da se premoženje obeh sindikatov ne uporablja v korist članov.

— Umrl je v Trstu g. Josip Cvek, jeden izmed ustanoviteljev in najboljših odbornikov konsumnega društva »Jadrane« pri Sv. Jakobu.

— Zaplembe v Trstu. Tržaški prefekt je odredil zaplembe listov »Il Lavoratore«, »L. Emancipazione« in ščekovega »Malega lista«.

— Kraljevska komisija v Vidmu je imela sejo, v kateri je bilo rešeno več pokrajinskopravnih zadev. V službo je sprejet s 1. avgustom g. Milton Klavžar, bivši ravatelj dež. kmetijskega urada v Gorici in sicer v izredno pomoč pokrajinskemu živinorejskemu nadzorništvu. Odborni so bili načrti za popravilo škode po lanske povodnji na cestah in mostovih na Gorškem in dovoljena so dela do zneska 722.400 litr.

— V Postojni sta priredila meščanska in ljudska šola koncem leta razstavo rib in ročnih del. Uspehi so ugodni in pričajo o poizkusnem delu vzgojiteljev in pridnosti ter nadarjenosti slovenskih otrok.

Današnje prireditve v Ljubljani.

Kino Trgov: »Li Hang, Groznica.«
Kino Ljubljanski dvor: »Na morskem glaz. dnu.«

Šport.

Jugoslovenska sokolska vrsta na Olimpijadi.

Te dni je vsa sokolska Slovenija in Jugoslavija drhtela za svoje ljubimce, ki so bili prejšnji teden pohiteli v Pariz na Olimpijado, da se tamkaj merijo v najtežji atletični disciplini, v telovadni telesni vzgoji z narodi vsega sveta. Med nami so bili pesimisti, ki so nam prorokovali slab plasma in ki so favorizirali Francoze in vse druge, samo naših ne. Med nami pa so se nahajali tudi optimisti, ki so poznali ustrojstvo telovadne organizacije in telovadnega treninga pri nas, pri Sokolu vobče in pri drugih narodih in ki so s sigurnostjo, predstavljajoč pravično jurijo, naznanjali ne častno mesto, pač pa prvenstvo sokolske telovadne ideje na letošnji pariški Olimpijadi. Ta optimizem se je v resnici, vsaj delno obistvil. Slovenec br. Štukelj iz Novega mesta je dosegel svetovno telovadno prvenstvo v individualni klasifikaciji, jugoslovenska tekmovalna vrsta pa se je klasificirala na četrto mesto. Čisto nenadejano pa so prvo vrsto dosegli Italijani. Niso nam znane podrobnosti tekmovalja ter zlasti nimamo točnih vesti glede poslovanja jurije, ki je pri telovadnih tekmovaljih sila subjektivna ter odvisna od cele kopice momentov, ki niso tehnične in objektivne narave. Zato danes ne govorimo o tem.

Vsekakor pa je bilo v tem oziru Sokolstvo na letošnji Olimpijadi od vsega začetka težko handicapirano in jugoslovensko Sokolstvo je razven tega naložilo v Parizu na ostre predsodke od strani časopisja in poedinih činiteljev v mednarodnih telovadnih in sodniških krogih. Če pomislimo, da je pariško časopisje kaj malo pisalo o našem Sokolstvu, o jugoslovenski telovadni vrsti ter vse prek poveljevalo druge narode, zlasti italijanske gimnaste in na ta način ustvarilo suggestivno razpoloženje ter predispozicijo za klasifikacijo poedinih vrst na Olimpijadi, potem razumemo, da je v individualni klasifikaciji mogel dosegli Slovenec svetovno prvenstvo, da pa je čisto krivično in nenaravno morala jugoslovenska sokolska vrsta pasti na četrto, sicer še vedno nadvse častno mesto. Čudimo se, da niso kompetentne mednarodne telovladne oblasti že davno vpeljale bolj merodajnejša merila in klasifikacije, kakor je subjektivno mnenje in popolnoma predpisovana ocena dveh, treh z vseh vetrov pograbljenih sodnikov in da se za telovadna tekmovalja niso vpeljali obvezni filmski posnetki ter korekturne klasifikacije po teh posnetkih, ki bi sigurno oddali mnogo treznejše, pravičnejše in objektivnejše presoje telovadnih tekmovalja.

Mednarodno časopisje je spričo zmaga male Finske po pravici opozarjalo na grčevitost in elementarno silo finskega naroda, ki se je v lahkoatletiki kot trimilijonski narod placiral na drugo mesto takoj za 100 milijonskimi Amerikanci. Kaj naj napravimo temu kosalnemu rezultatu Slovenca Štuklja in plasmaja jugoslovenske vrste rečemo o enomilijonskem slovenskem narodu, ki je reprezentiral celokupno Jugoslavijo, kaj naj rečemo o telesni sili, o sokolskem sistemu, o organizaciji telovadne vzgoje, ki deluje med nami?

Italijanski časopisje molči kakor grob in ne piše o uspehu br. Štuklja, ki pomeni olimpijski triumf ter popolnost telesne harmonije in moči, kakršne ni mogel doseči reprezentant nobenega drugega naroda sveta. Telovadna tekmovalja so predstavljala na Olimpijadi vrhunec klasifikacije zdravja, harmoničnega razvoja in notranje discipline. To najtežjo klasifikacijo je dosegel Jugosloven, naš ožji slovenski rojak, br. Štukelj!

Jugosloveni in Slovenci posebej smo lahko ponosni na zmagovite sokolske telovadce, ki so nas letos zastopali na Olimpijadi! Živelo jugoslovensko Sokolstvo, živela jugoslovenska sokolska ideja!

Organizacija pariške Olimpijade.

(Od našega posebnega dopisnika.)

Pariz, 16. julija.

Ker me je organizacija tako ogromne prireditve, kot je olimpijada, posebno zanimala, sem prošil za dovoljenje, da si ogledam upravo C. O. F. (Comité Olympique Français) v njegovem velikem »buildingu« v rue de Grammont.

Dovolili so mi to z upravnim francosko prijaznostjo, rekli so mi: »Obnašajte se kot bi bili doma. Hodite in glejte, kar se vam ljubi, sprašujte, kar Vas zanima ali kar vam ni jasno, da vidite, kaj je naša olimpijska organizacija.

Building C.O.F. izgleda na zunaj kot druge pariške pisarniške hiše. Ima nebroj birojev, ki so zelo svetli in v čigar hodnikih se človek kar izgubi. Na vsakih vratih je napis. Livrirani služabniki, možje in dečki,

hite mimo in me gledajo malo postrani, ker me ne poznajo.

Obisk traja dobro uro. Stopam od urada do urada, ki so zaznamovani s črkami.

I je predsednik grof Clary. Pisarna je prav »chica«, mir, tišina, udobnost. H je zastopnik vlade, ki preštudira vse akte, da vidi, če ni kaj protivladnega in če je vse v redu. Razumljivo, da do sedaj še ni našel nič takega.

F je glavno tajništvo. Predsednik je tu že vsako jutro točno ob pol osmih. Dve tipkariji pregledate pošto in predstojnik jo razdeli. H je ravno obratno, kot v drugih uradih, kjer nižji uslužbenci pripravijo pošto in predstojnik jo razdeli. To je ravno obratno, kot v drugih uradih, kjer nižji uslužbenci pripravijo pošto za predstojnika. Tu imajo komaj časa, da v naglici pogoltno kosilo. V uradu so do enajstih zvečer ali do polnoči. Dve tipkariji imate permanentno nočno službo. Tu sem prihajajo uslužbenci vseh ostalih oddelkov po pojasnila, ki jih ne dobe drugod. Telefonira se na vse konce in kraje. Tu je temelj olimpijskega posloppja.

E je prestol sportnega komisarijata: tu se pred vsem brigajo, da ne delajo carinarne neprilic uslužbencem, ki so prinesli svoja sportna orodja seboj, pa naj si bodo to tenisraketki, drogovci, sulice, puške, munjice, ali pa dirkalni čolni in jahte. Pravijo, da je šef tega urada vsemogočen gospod. Poleg njega je urad, ki je zabasan s tiskovinami in programi. V sredi je velikanska miza in na njej rišejo štirje risarji vsak dan pozno v noč načrte in karte, kot bi bil to velik generalni štab, ki hoče pričeti z ofenzivo svojih čet.

To je res najprijetnejši urad: 14 pisalnih strojev, daj 9 do 18 ur na dan, ali pa tudi več, 50.000 pism v šestih mesecih. Smejiijo se pa vedno, tudi če stvar ne gre in štirinajst glav radovednih Parižank se dvigne od strojev, če kdo vstopi.

Sef urada C je glavni upravni komisar: upravni oddelček, dajanje kreditov, seštevanje izdatkov. 5 uradnikov. Sitno, dolgočasno delo, sami račun.

Poleg je telefonski standard: 7 zvez z mestom, 26 zvez s hišo. Dve ljubki deklici, ki vas puste čakati ob koncu žice, kot vse deklice, ki so pri telefonu.

R in P, propaganda: 8 delav od 8. do 23. ali 24. ure, vsaka govori dva, tri ali štiri žive jezike. Nekaj številč: poslali so 300.000 ofiicijelnih programov, nalepili 20.000 letakov: razen tega: 200.000 koledarjev, 100.000 razglednic, 4 milijone propagandnih znamk, 12 milijonov metuljčkov in pa 8 milijonov nedesa, kar sem že pozabil.

Tu je 180.000 naslovov, ki zanimajo ves svet in vse vrste trgovcev in stanov, 180.000 naslovov, katerih naslovniki lahko delajo propagando za olimpijado. Razen tega 15.000 časnikov, katerim pošiljajo komunikacije in brošure.

Urad Q ne obstoja, ker nihče ni hotel umeriti te črke. (Oni čitatelji, ki znajo francosko in čitati francosko to črko, bodo že vedeli, zakaj.) Urad M se bavi z zunanjimi zvezami, umetnost, slavnosti, gale, sprejemi in garden-partije so centralizirane v M, ki ima v uradu N svoje tipkarije. Te so sicer tudi zelo srčkane, a ne preveč radovedne in ne dvigajo glave, če gre človek mimo.

O se bavi tudi z zunanjimi zvezami. — To je biro olimpijskih atašejev (oseb, ki jih je določil C.O.F., da spremljajo tuje reprezentance) in »agents de liaison« (oseb, ki so jih določile tuje reprezentance za zvezo s C.O.F.). Ti se zbirajo enkrat na teden in sprašujejo svojega šefa, kar rabijo, kar hočejo ali pa nad čimur se imajo pritožiti.

L je svetilišče olimpijskega. Baron Pierre de Coubertin. Dragoceno pohištvo, na njem niti praška. Lakajji dvignejo čepico, predno potrkajo.

Ogledam si tudi bureau K, kjer sprejemajo inozemske delegacije, pijejo šampanjca, hrustajo kekse in nazdravljajo vsakemu 42 narodov, ki zaporedoma prihajajo obiskavat gospodo te hiše.

Nadalje je urad, kjer trije lepipisci pripravljajo olimpijske diplome, potem urad, kjer razdeljuje olimpijske znake za osebe in avtomobile in ofiicijelne listine, ki vam dovoljujejo, da pokazate vsakemu, da ste »šampionci«: tu so zaposlene štiri osebe. Zraven se odpravlja dnevna pošta: okoli 900 pism in kakih 50 zavojčkov z najrazličnejšo vsebino.

Nato soba udruženja sportnih časopisov in slednjič urad za informacije in poročila, kakor tudi sprejem tujcev, ki ne znajo francosčine. Trije so v tem uradu in pravijo, da znajo vse evropske jezike. No, jaz nisem hotel poskusiti s slovenščino, da ne bi moral uljudne in prijazne gospode spravil v zadrego. Pomenili smo se raje francosko.

Polet Američanov okoli sveta.

(Od našega pariškega dopisnika.)

Pariz, 16. julija.

V ponedeljek so prišli trije ameriški letalci na poti okoli sveta na pariško letališče v Le Bourgetu, danes zjutraj so spet nadaljevali pot naprej proti Londonu.

Štirje stroji so zapustili Los Angeles v Kaliforniji 17. marca pod poveljstvom majorja Martina, toda aeroplan zadnjega se je razbil na obrežju Alaske in njega samega so pogrešali tri dni. Nato je bilo poveljstvo poleta izročeno poročniku Lowellu H. Smithu.

V Angliji bodo v tri stroje montirali nove motorje in mesto koles bodo dobili plavalne priprave. Tako bodo leteli preko Atlantskega oceana čez otočje Faroe, Island, Greenland, La-

brador in Kanado nazaj v Zedinjene države.

Zanimivo je, da je ob istem času, kot Američani v Francijo priletel britanski letalec MacLaren, ki potuje okoli sveta v nasprotni smeri, na otok Yetorofu v skupini kurilov, severo-vzhodno od Japonske.

S poletom Američanov čez Atlantski ocean se pričinja novo poglavje v zgodovini zrakoplovstva. Leteli sicer ne bodo naravnost čez ocean, kot sta to storila Sir John Alcock in Brown leta 1919. na navadnem aeroplanu (ne hidroplanu), s katrim se nista mogla spustiti v morje in bi se bila takoj potopila, če bi bil motor odjenjal. Njih ekspedicija se še danes smatra za najpogumnejšo, kar je sploh kdaj kak človek storil. Odletela sta 14. junija 1919. iz St. Johnsa na Novi Fundlandiji in v neprestanem poletu 16 ur in 12 minut premerila razdaljo 1890 milj do radiopostaje Clifden na Irskem. S tem sta dobila darilo angleškega dnevnika »Daily Maila« v znesku 10.000 funtov šterlingov.

Za ta res izredni dokaz vztrajnosti in poguma sta oba heroja dobila od angleškega kralja viteštvo. Pet let je preteklo d tega, toda nihče si ni upal ponoviti tega poleta. V letalskih analih je polet Alcocka in Browna še vedno osamljen in nedosegljiv.

Sedanjí polet Američanov čez Atlantik je tudi silno težaven in nevaren, a se še daleko ne more primerjati z Alcockovim.

Leta 1919. je tudi letalec Mr. Hawker skušal preleteti »veliko lužo« naravnost od Amerike v Evropo. Odletel je 18. maja iz Nove Fundlandije in — teden dni ni bilo ničesar slišati o njem. Vsi so že menili, da je izgubljen, edino njegova žena v Londonu je bila zaupna in mirna in je smehljaje dejala: »Ne, jaz pa vem, da živi in da se vrne!« Pogumna soproga se ni motila. Pripeljal ga je v Anglijo majhen danski parobrod »Marry«, ki ga je našel sredi oceana, kjer je valovje premetavalo njegov stroj. Preletl je bil že 1000 milj, ko mu je motor odpovedal. »Daily Mail« mu je nato izplačal »stolažilno« nagrado 5000 funtov šterlingov.

Na poti, po kateri hočejo sedaj leteti ameriški letalci, ni še nikdar vozil noben avijatik. Šli bodo od Brougha v Kirkwall na Orkneyskem otočju, od tam čez Faroe-Island. Na ta način bo v drugič preleten severni Atlantik.

Poročnik Smith je dejal časnikarjem:

»Ne podcenjujem sicer nevarnosti, ki nas čaka pri nadaljevanju našega poleta, vendar sem pa imenja, da imamo najhujši del vožnje že za seboj. Mislim, da nam otoki Faroe, Island, Greenland in Labrador ne morejo nuditi kaj tako strašnega, kot so bili tedni, ki smo jih preživeli na obrežju Alaske in na Alentskih otokih. To je bila naravnost morda, na katero ne smem niti misliti, niti o njej govoriti. Obljubljamo nam prav lepo vreme za pot preko Atlantika in če nam bo sreča mila, ne bomo imeli niti viharjev, niti megle.

Američani so zapustili Le Bourget danes ob istem času (ob 11. uri dopoldne), kot odhaja vsako jutro v London potniško letelo družbe Imperial Airways, ki ima 14 sedežev za potnike. Njen pilot se je ponudil, če sme biti v eskorto ameriškim aeroplanom in Američani so njegovo ponudbo prijazno sprejeli.

★ ★ ★

Olimpijada v Parizu.

Prvo mesto v plavanju je zasedla Amerika z 217 točkami, 2. Švedska 58. 3. Anglija. 4. Avstralija, 5. Francija, 6. Belgija, 7. Japonska, 8. Danska, slede češkoslovaška, Madžarska, Holandska itd. Na 14. mestu je Avstrlja z 1 točko.

★ ★ ★

DOMAČE NOGOMETNE TEKME.

— Zagreb, 20. julija. Hšak : Sparta 2:2. Makabi : Slavija 1:0. Ilirija : Viktorija 3:2.

— Sarajevo, 19. julija: Jugoslavija (Beograd) : Slavija (Sarajevo) 7:1.

INOZEMSKE NOGOMETNE TEKME.

— Dunaj, 20. julija. Hertha : Simmering 5:2.

Budimpešta : M. T. K. : Sombathely 2:0.

Varšava: Amateurs (Dunaj) : Polinia 8:3. Hakoah : Lodz (Lodz) 12:2.

— Gradec, 20. julija. G. A. K. : Sturm 3:0.

★ ★ ★

KVALITETNA TEKMA MOTOR.KLUBA SLOVENIJA.

Na progi Ljubljana—Kamnik—Tržič—Javornik—Gorje—Bled se je vršila včeraj kvalitetna vožnja za člane »Motokluba« Slovenija. Start je bil na Dunajski cesti pri km 1. cilj pred Zdraviliškim domom na Bledu. Kljub temu, da je bila progla radi zadnjih nalivov v jako slabem stanju, se je vršila tekma brezhibno, brez vsake nezgode. Vozilo se je v štirih etapah: 1. etapa Ljubljana-Kamnik s kontrolo v Kamniku, 2. etapa Kamnik—Kranj s kontrolo v Kranju, 3. etapa Kranj—Tržič—Javornik, 4. etapa Javornik—Bled (cilj).

Startalo je 16 motociklistov. Definitivni rezultati še niso znani. Brez vsakih kazenskih točk so dospeli na cilj: 1. dr. Alojz Zalokar na B. S. A. (2 in³/₄ HP), 2. Fran Ogrin, B. S. A. (3¹/₂ HP), 3. Fran

Kahm, Indian (6 Hp), 4. Rado Hribar, Indian s priklopnim vozom (7.9 Hp). Prvenstvo še ni odločeno. Vsekakor je verjetno, da pripade prva nagrada dr. Zalokarju, ki ima najšibkejši motor. Točno poročilo o izidu tekme še probimo. Po tekmi so priredili udeleženci vožnjo okoli jezera. Pri pomniti moramo, da je tekma uspela silajno, ter je bila najzanimivejša čez klanec Polja med Javornikom in Gorjami. Tekmovalce je spremljal v avtomobilu dr. Volaušek.

Nemška nevarnost.

Dosedaj so samo francoski leti vedno opozarjali, da se Nemčija oborožuje in pred vsem, da gradi veliko zračno brodogradnjo pod imenom trgovinskih aeroplanov, da se pa ti dajo v enem dnevu spremeniti v najboljše vojne stroje.

Ostali svet je precej skeptično sprejemal ta poročila, češ da Francozi včasih le prebudo vidijo.

Ponedeljski »Daily Mail« pa je v svoji pariški izdaji prinesel članek, ki je vzbudil splošno senzacijo, ker razkriva neverjetne stvari in popolnoma potrjuje to, kar je že bil objavil francoski tisk.

Dejstvo, da v resnici obstoja nevarnost s strani nemškega zračnega brodogradnjo, je bilo javljeno že v mnogih poročilih, ki jih je dobivalo francosko vojno ministrstvo in pred kratkim so se o zadevi dolgo razgovarjali v odločilnih medzaveznih vojaških krogih.

Znano je, da Nemčija gradi mogočno brodogradnjo spremenljivih trgovskih aeroplanov, ki naj tvorijo jedro za bodočo zračno mornarico in ob enem večvalno šolo za njene pilote. Razen tega pa tudi pripravljajo gradnjo velike flote vojnih letalnih strojev, za katero so načrti že pripravljeni in katerih tisoč se lahko montirajo v par tednih.

G. André Michelin, predsednik francoskega Aero-kluba, ki je natančno preštudiral nemške zračne priprave in ki je mnenja, da tvorijo silno nevarnost za evropski mir, je rekel diplomatskemu dopisniku »Daily Maila« sledeče:

— Ogromna nevarnost, katero tvorijo za nas Nemčija v zraku, izhaja iz njene mogočne zračne industrije, spetnega uporabljanja lahkih kovin in silnega stremeljenja zavojevati »kraljestvo zraka«, predvsem pa iz poželenja, maščevati se nad zavezniki.

Kako je zmožna Nemčija povečati svojo zračno industrijo, nam kaže sledeči pregled:

Leta 1914. je začela vojno z 41 zračnimi eskadroni, 4200 možmi osebja in osmimi tovornjaki za gradnjo aeroplanov.

Ko je morala v jeseni leta 1918. skleniti premirje, je imela 451 eskadronov, od katerih je bilo 310 na fronti. Zračno osebje je šlo 66.000 mož in imela je 57 aeroplanov, 100.000 delavcev. Samo leta 1917. so te tovarne zgradile 19.400 letalnih strojev.

Pri premirju so zavezniški prisilili Nemčijo, da jim je izročila 1700 aeroplanov in uničila vse svoje vojne rezerve. S tem so pa napravili Nemčiji samo veliko uslugo, kajti na vseh poljih zračne industrije so morali spet začeti od začetka in po dolgi in potrpežljivi študiji so nemški zračni laboratoriji sestavili nove vrste letalnih strojev, ki so v marsičem boljši kot zavezniški. — Izgleda, da je čas proučevanja že končan in da se je že začela gradnja novih tipov aeroplanov, in sicer »en masse« (na debelo), kar je značilno za nemško produkcijo.

Leta 1918. je bila Nemčija v stanju zgraditi 2000 aeroplanov na mesec, danes pa jih gotovo lahko zgradi 3000. — Razen tega se pa Nemčija v tujih državah (da se odtegne medzavezniki kontroli) zgradiła tovarne letalnih strojev, ki delajo zanjo.

Najvažnejše med temi so: na Holandskem družba Fokker, ki ima tri tovarne, v Amsterdamu, Vereju in Utrechtu; v Rusiji se gradijo Junkerjevi aeroplani, v Moskvi v Russische Waggonfabrik in v Leningradu (Petrogradu) v tovarni Lebedjev. V Švici gradi tovarna Dornier v Rohrsbachu ob Bodenskem jezeru vojna letala modela Dornier-Falke. Ista tovarna ima podružnico v Marini-di-Pisa v Italiji. Na Danskem je nemška tovarna Rohrbach na otoku Amengerju.

Razen tega pa dobavljajo Nemčiji zračni material razne tuje tovarne, predvsem Dvigatel v Revalu na Estonskem in Svenska Aeroakti Bolaget v Stockholmu.

Eden novih nemških bojnih aeroplanov je zgrajen iz same kovine, iz kromovega jekla, niklja in duralumina. Njegova hitrost znaša 162,5 milj na uro.

Nemška trgovska avijatika neprestano narašča. Graditelj Junker je razumel razpreziti čez Evropo mrežo zračnih družb, katerih kapital in uprava je večinoma v nemških rokah in ki je znana pod imenom Trans-Europa-Union.

Šole za zrakoplovce so odprli v vseh večjih mestih v Nemčiji, število do sedaj znanih je 22. Razen tega pa je skoraj v vsakem nemškem mestu šola za brezmotorno letanje, in v njih se na

stotine mladih ljudi poučuje teoretično in praktično v letanju.

Skratka, Nemčija je v stanju, si zgraditi v nekaj mesecih ogromno zračno brodogradnjo več tisoč strojev, in če se medzavezniška kontrolna komisija ne bo pobirala, da na nekak način v kali zadušiti nevarnost, se lahko zgodi, da bo oni dan, ko bo nemško zračno brodogradnjo pripravljeno, Pariz, London, Bruxelles ali katerokoli evropsko mesto z napadom iz zraka v nekaj minutah uničeno.

Posebno Angleži se tega boje, ker so odpravili vso zračno obrambo Londona in zelo omejili vojaško aviatiko. Odkrito priznavajo, da so tu navezani na francosko pomoč, kajti Francozi so bili tako previdni in svojega zračnega brodogradnjo in obrambe večjih mest proti zračnim napadom niso demobilizirali.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 21. julija 1924.

Klerikalna istorija.

Nedeljski »Slovenec« je razveselil svoje backe s politično istorijo. Kakor skrbna mati, ki hoče uspraviti neoblegeno dete, pripoveduje politični deci, kako so se začeli pri nas izgrediti proti nacionalizmu in zakaj je zadnje čase klerikalcem tako hudo pri srcu, ko vidijo, da so splavale vse nade po vodi. Če bi bil »Slovenec« mladinski list za zabavo in nedeljsko razvedrilo, bi mu ne zamerili, da skuša odvračati s humorjem javnost od svojih intrig in kupčij, ki jih sklepajo klerikalni tigri za hrbtno zapeljano slovenskega ljudstva. Ker pa pravi sam, da je političen list, mu ne moremo oprostiti, da se tako perfidno norčuje iz politično orientirane javnosti. Sicer smo prepričani, da njegovim otrokom, ki jih je navezal v uvodnem članku, ne bo nihče verjel, razen vaških mamic, vendar pa je vredno in potrebno pibiti, da je začel klerikalizem z zlobnim podtikanjem in »galgenhumorjem« odvračati pozornost vlade in javnosti od svojih prevratnih mahinacij.

V politični istoriji, ki jo je namenoma spisal v humorističnem duhu, da skrije njeno ozadije, pripravlja o umetno vzporedni gonji proti komunistom. »Slovenec« bi rad prepričal javnost, da so bili zadnji komunistični izgredi in sploh vse prevratno rovanje temnih elementov pod okriljem SLS posledica neke misteriozne framasonske seje v Beogradu, kjer je prosvetni minister Pribečević naročil svojim somišljenikom, naj podkupijo komuniste ter jih pošljejo v boj proti nacionalizmu. »Slovenec« je celo tako britten, da podtika g. Pribečeviću to, kar je zakrivil Radić v Moskvi, ko je odkrito vstopil v zeleno internacionalo in prevzel funkcijo boljševiškega eksponenta na Balkanu. Po »Slovenčevu« ideologiji sta g. Pribečević in dr. Žerjav sama inscenirala krvave dogodke v Trbovljah, napad pred pošto in druge izgrede, ki zadnje čase razburjajo našo javnost. Z vsemi perfidnimi zavijantji se ne bomo ukvarjali, ker se nam zde preveč smešne in otročje. Da pa pokažemo klerikalno laž v pravi luči, hočemo omeniti paralelne pojave izven Jugoslavije, ki javno pričajo, da je boljševiška propaganda usmerila vse svoje sile na Balkan, kjer ima zaslonbo v HRSS in SLS.

Bolgarski politični krogi zadnje čase z napetostjo zasledujejo ta boljševiški pokret. Sofijsko »Slovo« z dne 2. julija piše v uvodniku: »Zadnja leta, zlasti pa zadnje čase, je važen faktor zmede in nemirov na Balkanu boljševiška propaganda. Seveda bi boljševiki ne mogli tako široko razviti svojega zločinskega delovanja, če bi jim razmere same ne bile na roko. So pa še drugi važni pomisleki, ki silijo sovjetsko Rusijo, da vrže zadnjo karto na Balkan. Boljševiki pustijo že skoraj sedem let rusko zemljo in vrte kolo ruske zgodovine nazaj k barbarstvu in podivjanosti. V začetku svojega razmaha so usmerili vse sile, da izvozijo ruvalucijo na Poljskem in v Aziji. Nekaj časa so računali z Bela Kunom in težko pričakovano revolucijo v Italiji. Tudi Anglija je bila važen objekt njihove propagande. Največ pa je pričakovala boljševiška politika od revolucije v Nemčiji in od vojne med Nemci in Francozi v Porurju. Po vrsti pa so se vsi računi izjalovili in zdaj je Moskva obrnila vsvo svojo pozornost na Balkan. Bukarešta, Sofija in Beograd — to so tri postojanke, proti katerim je naperjena zadnje čase vsa satanska energija boljševikov. Cilj je jasen: na Balkanu naj zavladajo splošna zmešnjavanja in nezadovoljnost, ki bi po možnosti privedla do krvoprelitja, vse drugo pa je stvar boljševikov samih. Proti tej nevarnosti se morajo Jugoslaveni, Romuni in Bolgari združiti. Ta sporazum ne sme dolgo izostati.«

Tako torej presoja politične dogodke na Balkanu bolgarski list. Londonske »Times« približujejo v eni zadnjih številki uvodnik, v katerem razpravlja o nevarnosti boljševiške propagande na Balkanu. Konstatira, da je najbolj zanesljiva opora v borbi proti boljševiški ofenzivi na Balkanu kmetstvo prebivalstva, ki je po večini privezano na svojo zemljo, ter sklepa z besedami: »Kako se zoperstavi Bolgarija boljševiški ofenzivi, kadar se začne, to vprašanje je največje važnosti ne samo za ves Balkan, temveč tudi za vso ostalo Evropo.«

Po vsem tem pa vam pride političen list za slovensko ljudstvo z huda-

sto trditvijo, da ne gre za nič drugega, kot da Žerjav-Pribečević preprečita pri kralju, da bi dal vlado konu drugemu v roke. Morebiti pogrnuta »Slovenec« še to, da sta g. Žerjav in Pribečević sugerirala angleškimi in bolgarskimi političnim krogom sodbo o nevarnosti boljševiške propagande na Balkanu. Iz »Slovenčevega« uvodnika je mogoče logično sklepati dvoje: Ali je njegov pisec in z njim vred vodstvo SLS politično tako zaplankano, da ne vidi, kaj se godi pred nosom, da torej zasluži tri pike v možgane, ali pa so klerikalci faktično že v enotni fronti z boljševiki in se samo boje to javno priznati, kakor je storil Radić. »Slovenec«, na dan z odkrito besedo!

★ ★ ★
Naročnikom in čitateljem v Laškem. Z današnjim dnevem se bo v Laškem dostavljala »Slov. Narod« že na dan izida v večernih urah vsem naročnikom. Opozorjamo na to ugodnost osobito restavracije in vse naše bivše naročnike. S tem omogočimo cenj. naročnikom, da zvedo najnovše politične in dnevnosti vseh zvečer, ne da bi morali čakati na jutranje liste.

Prihod poljskih dijakov v Jugoslavijo. Včeraj popoldne so prispeli v Subotico poljski dijaki pod vodstvom profesorjev. Subotička občina jih je pogostila in jim priredila svečan banket. Dijaki posetijo Novi Sad, Beograd in ostala mesta Jugoslavije.

Poštno brzojavna šola. Po poročilu iz Beograda se prične 1. decembra poštno-brzojavna šola, v katero bo sprejetih 120 kandidatov za pošto in brzojav.

Pesnitev »Rože ob poti«, ki smo jo približevali v podlistku, je vzbudila med našimi čitatelji splošno pozornost. Ugleden naročnik iz Prage nam piše z dne 18. t. m.: »Že čuljo nisem bral tako krasne pesnitve — slovenskega menda sploh ne — kot so »Rože ob poti«. Kakor da bi čital nov jezik, ne svoje materinščine. Ta slog, to blagost, je misli in ves ustroj. Kakor da bi mi dr. Robida odprl nove hrame — najlepše — v stavbi slovenščine, za katere niti vedel nisem. — Delo kar kriči po komponistu, režiserju in prevodu v druge jezike. Kje je Smetana. Ineman, Funtek, da pokažejo svetu krasote tega slovenskega bisera? Prosim Vas, gospod urednik, kdo je ta dr. Robida? Kje biva in od kod je doma? Zelo bi Vam bil hvaležen, če mi napišete tri vrste o njem, kakor Vam bom hvaležen, ko si bom mogel kupiti knjigo.

Dobro je pogoditi. Sobotni »Slovenec« piše med beležkami: »Vsak, kdor zapusti rodno vero, je figo vreden«. Malo dalje pa pravi: »V zadnjem času je bilo zopet več znamenitih izpreobrnjenj. V Ameriki je prestopil v katoliško cerkev rusko - pravoslavni škof Stefan A. Dzubaj. Na Angleškem je postala katoličanka sinaha bivšega premijera Asquitha, žena Raymonda Asquitha. Katoličanka je postala dalje ugledna norveška pisateljica Sigrid Undet. Na Philipppinih je prestopil v katoliško cerkev protestantski pastor Catlin.« Torej sami figo vredni ljudje. Čudimo se, kako more katoliška cerkev sprejemati take izmečke. Še bolj pa se čudimo »Slovenčevu« logiki, ki govori o vernikih, zapustitvi rodno vero, v enem slučaju kot o figo vrednih ljudeh, v drugem pa jih imenuje nove, krepke mladice na drevesu katoliške cerkve. Res čudna logika!

Hud je »Narodni Dnevnik«, tako hud, da se bojimo za njegove mlade živce. Iz plenice v otroškem vozičku je začel brati »Slov. Narod« levite. Rusi bi rekli: »jajco hoče stnesti huric«. Ti preklicani Rusi delajo siromaku največ preglavic. Očita jim klevete, pa ni prav. Zmota, kolega, prav poštena zmota, ki je nobena kvaži-duhovnost ne zalota. Kako je mogoče v kulturni javnosti istovetiti lonec s kuharico, ki meša godlijo? Ta personifikacija je svoje vrste rekord. V pesnikovanju bi jo še razumeli in oprostili, tako pa res ne moremo. Kaj nas briga, če je »Arbeiter Zeitung« kramljala s socialnim junakom Kunschakom? Lahko bi ga bila pozvala tudi na dvoboje, če ji ni bil všeč. Brali smo neke istorijo, kako sta se sprla abstraktni pojem in konkretni slučaj s fiksno idejo, ki je poklicala na pomoč svojo najmlajšo sestro (imena se ne spominjamo) ter je nastala taka zmešnjavanja, da so odleteli iz tistih krajev vsi krovčari. To istorijo priporočamo »Narodnemu Dnevniku«, da bo lahko prihodnje očital ab-

straktnemu pojmu zavraten napad na fiksno idejo. Rusi pravijo v takih slučajih: um zašel za razum.

Iz zdravniške službe. Upokojen je višji okrajni zdravnik v Kranju dr. Edvard Šavnik.

Iz ljubljanske borze. Za tajnika borznega razsodišča je imenovan dvorní svetnik Fran Dukić. Tudi so od finančnega ministrstva odobrene borzne takse in določene vrste blaga ter vrednostni papirji, ki se bodo kotirali in ki bodo notirali v težajnici naše borze.

Svečeni jubilej skladatelja p. H. gollina Sattnerja. Danes slavi naš skladatelj p. Hugolin Sattner 50 letnico od kar je bil posvečen v duhovnika. V svoji skromnosti je odklonil vsako hrupno proslavo tega jubileja, ter opravil ta svoj praznik s tem, da je čital danes na Brezjah t. h. službo božjo. Odkličnemu slovenskemu glasbeniku čestitamo tudi mi k njegovemu jubileju.

Iz naravoslovja vemo, da paški predejo in nastavljajo pajčevine, da se v te pajčevine love muhe in komarji, ki pijejo zdravlo človeško kri in jo nosijo pajkom, ne da bi vedeli, kaj jih čaka. Vemo tudi, da je buba zdrav prednik zdravega potomca — metulja, ki opravlja pri rastlinah kuluk sam. zato, ker je cvetle lepo in prijetno duh. teče. Iz medicinske vede poznamo »nervus vagus«, ki ima slabe posledice za človeško ravnotežje. Če premostimo labirint iz dna nega usosa v levo oko, vidi človek ves svet narobe, če pa spravimo to zadevo v možgane, je pamet takorekoč ugonobljena. »Slovenec« vsega tega ne ve, ker bi sicer ne trčil, da je življenje po moralnih načelih odvisno od števila pregibov kolen in udarcev po prstih. Če je »Slovenec« prepričan, da žive pošteno samo stisti, ki jih vidi vsak dan v katoliški cerkvi, lahko da ta izum patentirajo.

Sprejem gojencev v podčastniško šolo. Ministrstvo vojne in mornarice je odredilo, da se letos sprejmejo gojenci v podčastniško šolo, in sicer: 1.) 200 gojencev v artiljerijsko podčastniško šolo v Čupriji. Rok 15. septembra 1924. 2.) 50 gojencev v vojaško sanitetno šolo v Beogradu. Rok 15. avgusta 1924. 3.) 200 gojencev v 2. artiljerijsko podčastniško šolo v Mariboru. Rok 15. septembra 1924. 4.) 200 gojencev v inženirsko podčastniško šolo v Mariboru. Rok 15. septembra 1924. Pogoji za sprejem so: 1.) Državljanstvo SHS. 2.) Starost od 17. do 21. let. 3.) Najmanj 4 razrede osnovne šole, od 2. 4. razrede gimnazije ali realke. 4.) Neomade. 5.) Dovolitev roditeljev. 6.) Samski stan. Več pogojev daje mestni vojaški urad v »Mestnem domu«.

Direkcija državnih železnic v Ljubljani nas obvešča, da so s 18. tm. uknjeni pri vseh mednarodnih brzih vlakih lokalni vozovi, vendar obstoja še nadalje promet lokalnih potnikov v istem obsegu, kakor do sedaj. Lokalni potniki naj vstopajo iz carskih in poljskih oziroma v one vozove, katere jim nakaže vlakospremnost osebje. Po največ so to prvi vozovi za stroje. Jem. t. j. en voz III. ter en voz I. in II. reda. Na zahtevo obmejnih policijskih komisariatov morajo imeti lokalni potniki pri sebi kakršnokoli legitimacijo, s katero lahko dokažejo v vlaku službo vršcem po. licijskim organom svojo identiteto. Ta zahteva ni nova pač pa stopa sedaj obnovejša v veljavo, da se lažje razloči lokalnega od tranzitnega potnika.

Dijaška kuhinja »Domovina« v Ljubljani je zaključila letos 15. leto njenega uspešnega delovanja. Letošnje šolsko leto je podpirala 87 dijakov, med temi 8 dijakov ljubljanskih srednjih in strokovnih šol. Razdelila je 17949 obedov in 16519 večerj, skupaj torej 34.468 porcij. Vsem do brotnikom Domovine boji ponovno izreče. Na tajpriručneje zahvala s prošnjo, da ohranijo Domovini še nadalje njihovo potrebno naklonjenost. Prošnje za vzprejem za prihodnje šolsko leto je vložiti najkasneje do 15. avgusta v roke prof. Fran Jerana, Kolodvorska 22.

Zrtev kopanja. V Petranovem kopališču na Bledu se je včeraj popoldne kopalo več isletnikov, med njimi tudi nekaj dvornih orožnikov in domačinov. Okrog 15. popoldne je eden izmed kopalcev zginit pod vodo. Sokopalci so mislili, da je skočil s trambolina v vodo in se niso dosti zanimali za njim. Ker pa se je predolgno ni pojavil na površju, so nekateri odpravljali gledati, kje je. Toda nikjer ga ni bilo več opaziti, zginit je v jezerski globini. Hiteli so po rešitve naprave, in ga iskali, a vse zaman, niso mogli ugotoviti mesta, kje se nahaja. Po dolgem iskanju se je končno posrečilo s rešilnimi trki potegniti mrtvo truplo iz jezera. Ugotovili so, da je dvorni orožnik. Poskušali so ga spraviti k zavesti, toda vsi poskusi so ostali brezuspešni. Njegovo ime doedaj še nismo doznali.

Dva nevarna kolesarska tatova pod ključem. Pred kratkim smo poročali, da je bilo vlomljeno v prostore trgovca Avgusta Škofa na Rimski cesti in so tatovi odpeljali kolo, last imenovanega. Kot storila je policija aretirala 16letnega Viktorja Kokalja s Dobrave, že večkrat predkaznovanega, in njegovega tovariša Karla Podobnika iz Pšate. Oba sta znana specialista za kolesa in sta jih pretekli mesec odpeljala iz Ljubljane raznim osebom. Oddana sta bila sodišču.

Proti ustanovitvi nove tiskarne v Mariboru. Na kongresu »Saveza grafičnih radnikov« so razpravljali tudi o nameri mariborske kaznilnice, da ustanovi svojo tiskarno. Kaznilnica je že razpisala natečaj za nakup tiskarskih strojev in namerava ustanoviti tiskarno, v kateri bi delali kaznjenci. Kongres je proti temu načrtu vložil protest, ker bi bili s tem prizadeti ne samo delavci, marveč tudi poedina že sedaj obstoječa tiskarska podjetja. Izvoljena je bila posebna deputacija, ki odide k ministru, da protestuje proti tej nameri. Deputacija stopi tudi v stike s novinarskim združenjem.

Družbi sv. Cirila in Metoda je nakazal gosp. Franjo Krisper, notar v Črnomlju 50 Din mesto cvetlice na grob pok. go. Kloti dr. Hubadove. Iskrena hvala!

— Za izvoznike lesa. Trgovska agencija v Nikoziji (na otoku Cipru) bi sprejela zastopništvo za razpečevanje našega lesa na Cipru. Naslov trdke je v pisarni Trg. zbor. nice med uradnimi urami na vpogled.

Svedrovec »Rudi«, zasaden pri poslu. Političji je padel v roke zopet individuj, ki je bil že dolgo zasledovan in ki je bil zadnje čase v Ljubljani zelo podjaten pri odpranju stanovanj. Je to svedrovec Rudolf Bartulini, rojen leta 1897, in že večkrat zasnovan v analih kriminalnega urada ljubljanske policije. Rudi je bil 19. tm. zasaden pri vlovu v stanovanje trgovca Hien ga v Krojaški ulici 8. Iz sobe Hienovega podnajemnika Bedrata je skušal odnesti dve obleki in suknjo v vrednosti 5000 Din. Pri poslu pa ga je zmotil zobotehniški praktikant Riko Heng, kakor je Bartulini zbežal. Odsel je tja za vodo »Zum Maček, den weiterhinter«, kjer pa je bil kasneje aretiran. Bartulini, ki je ljubljancem dobro znan, ima na vesti še precej drugih deliktov in je bil oddan sodišču.

Kot morilec prostitutke Friede Strobl v Gradcu, o čemur smo pred kratkim poročali, je bil aretiran čevljarški pomočnik Anton Jelen. ki je do 10. tm. služboval pri čevljarju Gagelju v Ljubljani.

Nove podružnice. Trgovska banka v Ljubljani je otvorila podružnico v Ptuj in eksposituro v Logatcu glasom današnjega inersata.

Chinoferrin kima železnato vino je najboljše sredstvo proti slabokrvnosti, boleznim v želodcu in najboljše okrepčevalno sredstvo pri rekonvalescenzi. Dobiva se v vsaki lekarni. Zahtevajte edino le Chinoferrin, kateri je najboljši.

Kar Vj potrebujete, to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene vaše bolečine! Polzkušna pošiljka D 27. — Lekarnar Eug. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 238. Hrvatska.

Razpoloženje do dela

Vam ustvari dober kakao za zajtrk. V Vaši kuhinji naj bo tedaj vedno na razpolago največji in na dobrotah neprekosljeni!

PUSTOLOVŠČINE ZAGONETNE LEPOTLICE V BEOGRADU.

Beograd je pred dnevi doživel nemalo senzacijo. Po ulicah se je kretala mlada in lepa neznanka, ki je uganjala čudne pustolovščine. Bilo je baš v sredini mesta, ko je lepa neznanka pristopila k dijaku Miloradu Petroviću. Dolgo časa ga je gledala s svojimi lepimi očmi, v katerih se je zrcalil čuden sijaj, a nenadoma ga je objela in poljubila. Še predno se je študent znašel od začudenja, je neznanka že izginila, pasanti pa so se krohotali presenečenemu dijaku. Malo kasneje je srečal neznanko dijak Petar Jokić. Poljdiva v cerkev, da se poroči, va — ga je nagovorila lepa neznanka in ga gledala s čudnimi očmi. Študent, ki ni vedel, kaj naj ukrene, je pobegnil.

Se bolj neprijetno je bilo srečanje neznanke z mladim zakonskim parom. Neznanka je razburjeno nahrulila moža, zakaj da jo je zapustil. Nastal je neprijeten položaj. Žena ozmerjanega gospoda je padla v nezavest, ker ji je neznanka grozila, da jo ubije, češ da ji je prevzela zaročenca. Nato je neznanka nenadoma pobegnila. Naslednje jutro se je pojavila neznanka na Savi. Stopila h čolnarjem in izjavila: »Za koliko me kupite?« Čolnarji, misleč da imajo pred seboj navadno pustolovko, so se pogodili z njo in jo vzeli v čoln. Hoteli so jo prepeljati na drugi breg Save. Na sredi reke pa je neznanka nenadoma skočila v vodo. Ribiči in čolnarji so jo takoj potegnili iz vode in oddali policiji, kjer se je ugotovilo, da je neznanka pobegnila iz umobolnice, kamor so jo ponovno izročili.

IZ CELJA.

— c. Celjski občinski svet je imel 18. t. m. zvečer svojo redno občinsko sejo, v kateri so se razpravljale in sklepale sledeče zadeve: Razveljavil se je sklep občinskega sveta z dne 29. oktobra 1923, po kojem so se doslej regulirale delavske mezde pri mestni občini na podlagi vsakokratne kolektivne pogodbe Zveze industrijcev in zastopnikov delavstva. — Razpiše se služba pisarniškega pomočnika pri stanovniški oblasti. — Zavrne se priziv lovškega društva »Einigkeit« radi načina odpovedi mestnega lovišča. Gospodarskemu odkupu se naroči, da izdela podrobne pogoje za javno dražbo. — Sprejme se poslovni red za poslovanje občinskega zastopa. — Delavskemu društvu »Svoboda« se nakaže za javno ljudsko knjižnico enkratni znesek 250 dinarjev. Državna finančna kontrola pobira v Celju užitnino na vino in pivo, 10% znesek, ki ga plačuje mestna občina kot odškodnino državi za pobiranje, je znižala finančna delegacija na 6%. — Obrtna zadruga gostilničarjev je umaknila prošnjo za pavšaliranje nočne davščine. — Sklenilo se je otvoriti mestni kino in poveriti vodstvo tega podjetja invalidu Ferdinandu Čaplaku proti primerni kavciji. — Občinski zastop se izreče proti obdačenju stavbnih parcel (ker bi bil finančni uspeh premalenkosten). — Odobri se računski zaključek mestne občine za leto 1923. — Dalje se odobrijo računski zaključki raznih občinskih podjetij. Klavnica je bila radi raznih investicij in nizkih pristojbin pasivna za Dn 53.113, vodovod je aktiven za Din 3.680, pogrebni zavod pa izkazuje 17.779 Din dobička. — Za provizorično konjušniq odda mestna občina volnemu crarju

v najem del zemljišča na Sp. Lanožu. — Regulirala se bo Kocenova ulica. — Kanalizacija Aškerčeve ulice se odloži na prihodnje proračunsko leto. — Pri mestni klavnici se postavi skladišče za konserviranje kože ter se odda obrtni zadrugi mesarjev za dobo 10 let v najem. — Za Grofijo se še to leto do polovice zgradi moderen cvetličnjak in se dela razpišejo. — Stavbeni urad mestnega magistrata je predložil za kanalizacijo Dolgega polja in enega dela Gaberja dva kanalizacijska načrta. Občinski odbor se načelno izreče za načrt, ki se namerava izvesti na že sedaj najbolj obljubljenem kraju v Gaberju, da si lahko hišni posestniki na ta način napravijo tudi stranske kanale v glavni kanal. Stroški naj bi se razdelili na mestno in okoliško občino ter okrajni zastop, ostanek pa naj bi krili zainteresirani hišni posestniki. Proračun za ta projekt znaša 164.000 Din. — Na Glaziji se ne bo več dovolilo postavljati gugalnice, vrtiljake itd. — Seja se danes, v ponedeljek 21. t. m., ob 1/19. uri nadaljuje.

— c. Sportni klub priredi v nedeljo dne 27. tm. Sportni klub Celje ob priliki otvoritve novega tenis.igrišča v mestnem vrtu. Ob 10. se vrši slavnostna otvoritev igrišča, ob 11. tenis. turnir med člani Olepsevalne. ga društva in SK Celje, ob 17. nogometna tekma na Glaziji med L. moštvoom SK Ilirija pravkom Slovenije in med L. moštvoom SK Celje. Sodeluje železničarska godba. Zvečer je družabni večer na vrtu gostilne »Pri mostu«.

— c. Prodaja nagrobnih kamnov na mestnem pokopališču. Mestni magistrat objavlja, da se vrši v sredo 6. avgusta ob 16. uri na mestnem pokopališču prosta prodaja nagrobnih kamnov, ki so zapadli mestni občini, ker se niso plačevale pristojbine za uporabo grobov za nadaljnjih 20 let. Sestane interesov je ob določeni uri pri glav. nem vходу mest. pokopališča. Izkupilek je plačati takoj na licu mesta. Prodani nagrobni kamni se morajo odstraniti do 20. avgusta.

IZ MARIBORA.

— m. Novi most čez Dravo. V Selnici na Dravi so osnovali pripravljalni odbor za most čez Dravo Selnice-Ruše. Šest okoliških vasi se je obvezalo, da bo prispevalo potreben les za leseni most. Tozadevne načrte je sestavilo inženjersko društvo v Mariboru. Na progi od Maribora do Brezja je Drava brez mostu, zato bo z izgradnjo projektiranega mostu storjena velika prometna olajšava.

Nočno lekarniško službo imajo: Milan Leustek, Rosljeva cesta 1. A. Bohinec, Rimska cesta 1.

Društvene vesti.

— Jadranska Straža v Ljubljani. Pri. jateljski sestank bivših mornarjev se vrši v ponedeljek dne 21. tm. ob 20. zvečer v restavracijskih prostorih »Zvezde«. Ker so na dnevnem redu tudi važni razgovori se pričakuje polnoštevilne udeležbe. Vabl se vsak, tudi oni, ki se prvega sestanka ni udeležili.

— Društvo slovenskih učiteljev v Ljubljani priredi v dnevi od 4. do 10. avgusta socialno naobrazovalni tečaj za učitelje. Predavanja se vrše v Akademskem kolegiju. Tam je preskrbljeno tudi za stanovanje to. varščam izven Ljubljane proti malenkosti. ni odškodnini. Tečaj se vrši, ako se prikladi 1. avgusta vsaj 20 udeležencev. Priklade se nasloviti na Vito Zupančičevo, Kopaljska ul. 1, ter hkrati navesti, ako se reflektira na stanovanje v Akademskem kolegiju.

Darila.

— Ženski bolnici so potom kluba Primork darovali sledeče ugodne trdke in gg.: Balkan, Elite, Marija Götzl, J. Knez, Ev. Popovič, Rosner in komp., Strojne li-varne, pivovarna Union po 200 Din; Jelka Brett 150 Din; Bolaffio in sinovi, Gregor in Verlič, Ivan Jax in sin, Anton Krisper, Krisper, Fran Kollmann, J. Maček, I. C. Mayer, Persche, K. Planinšek, I. Planinšek, I. Premelj, Sever in komp., Ivan Seunig Stalcul, Suttner, Svetla, Ivan Zakotnik, Josip Zidar, Gospodarska Zveza po 100 Din; Bunc in drug 80 Din; Schneider Verovšek, Volnovi- vič in komp. po 60 Din; Arbor, Jadran iz-vozna in uvozna družba, Jugo-Auto, Jugo-eksim, Ivan Jelacin, Kastelič, Kenda, Antonia Pibernik, Relcher in Turk, Schwen-ner, Stepič, Tekstila, Rohrman, I. Wanek, po 50 Din; Buzdolfin, Marija Marinšek po 30 Din; Fr. Čuden, Kadivce, J. Kovenčan, Bernatovič, Mencinger, Rasberger, Skaber-ne, Verbaš, The Rex po 20 Din; I. Marchi-otti, I. Tomšič po 15 Din; Franc Bar, I. Blas, Dolenc Hofbauer, Erjavce, Herzman-sky, Cigli Marija, Osenar, Pollak, Strauss, Vrečar po 10 Din; Ana Ljenko, Marija Po-gačnik, Robas po 5 Din. Ambrožič več ruhi, Sedej Strnad 4 ruhe, Jelka Medvedova 3 ruhe, A. Bizjak, Magdič, J. Ravnihar, Mila Smrkoli, Zibert po 2 ruhi, Maša Grom, Te-rezina Jenko, Vida Novak, Milena Žerjav, Vrščič po 1 ruho, Rosman Tschurn 2 odelj, Dragotin Hrbar 24 komadov brisač, Ig. Zar-či 3 brisače, Dobrič 2 komad blaga, Snel Modt 2 ostanka, Charles Princ blago, Hed-žet in Koritnik 30 m blaga, Češnik plenice, Kosteve 5 m blaga, Kregar perilo, Ivanuš in Blaj 2 in pol m blaga, Joisipina Mur otroško perilo, Alojz, umivalnike in posodo, Breznik-Fritsch posodo, Zalta-Zilič posodo, Ziti za-vozd vreo moke, Grošelj steklenico konjaka, Franc Kham pralne potrebščine, N. Adamčič 1 komad vrv, Triglav eno žensko stalo

Nova albanska politika.

Po zadnjih političnih dogodkih v Albaniji iščejo italijanski novinarji pogovorov z albanskimi voditelji v svrhu, da bi se pletle nadalje vezi, s katerimi bi Italija lepo previdno zavladala nad albanskim ljudstvom, po čemer stremi že dolga leta. Dosedanji italijanski trud je bil silno drag pa brezuspešen. Albanci hodijo svoja pota in sedanja italijanska vabila za prijateljske stike med obema sosedoma si razlagajo brezdomno prav, ker jim je dobro znana italijanska zunanja politika s svojimi balkanskimi aspiracijami.

Novinar Vittorio Tranquilli priobčuje v tržaškem P. D. S. dolg pogovor s princem Basry Bey Dukagjinom. — Glede albanske politike napram Italiji in balkanskim državam je rekel italijanski princ, kakor se glasi poročilo, to-le: Prva skrb in največji interes nove albanske vlade bo gojenje zdrave in plodne mirovne politike napram velesilam in sosednim narodom. Albanija se hoče razviti kmetijsko, trgovsko in industrijsko, pri tem pa se mora nasloniti na Italijo, pri kateri dobi vso veliko gospodarsko in politično — socialno preizkušnost, da si pripravi novo preuredbo svojega notranjega življenja. Albanci vedo, da se brez italijanske pomoči ne bodo mogli razvijati. Zdravja leta Albanija ni imela nikake koristi od zunanega vmešavanja v njeno notranjo politiko. Samo Italijani so zgradili nekaj cest in pristaniških del tokom vojne, sicer pa Albanci manjka cest, železnic, industrije, pristanišč, kanalov in mostov, šol in bank. Gospodarstvo v deželi se lahko vzbudi z intervencijo in sodelovanjem italijanskega kapitala in delavstva. Sicer pa Italijani

in njihova vlada vse to dobro vedo. — Sodelovanje z Italijo je za Albanijo najvitalnejše vprašanje, naši jugoslovenski sosedje pa naj ne smatrajo prijateljstva in morebitnega italijansko-albanskega dogovora za čin sovražnosti proti sebi. Častitljivi Pašić bo gotovo razumel potrebo in obveznosti albanskih patrijotov. Albanija nikakor ne bo mrtva teža na Italiji proti Jugoslaviji in Albanci ne bodo računali s kakimi spori med Italijo in Jugoslavijo, ker dobro vedo, da prijateljstvo med tema dvema narodoma tvori občutno korist za Albanijo. Kar se tiče Ahmed Zogu, pravi princ, da spada Ahmed Zogu v vrsto starih albanskih politikov, katerih vlada se ne vrne nikdar več. Novo ureditev Albanije bo imela važne posledice ne samo za politično in gospodarsko obliko, marveč tudi za novo funkcijo Albanije na Balkanu.

Glede Jugoslavije in Albanije se čuti potrebo za prijazno sosedstvo, katero bo dobrodošlo posebno Albancij, ki mora vedeti, kdo je njen sosed na Balkanu in kako je močan. Jugoslovenska vlada postopa z Albanijo zelo vljudno in obzirno, zato je upati na mirne medsebojne sosednje odnose. Albanska vlada pa si bo morala postaviti pred oči vprašanje, v koliko lahko dopusti vpliv velesile, ki jo vabi, na svojo deželo, da bo to v korist albanskemu ljudstvu in tudi domačemu sosedstvu. Gotovo je prav, da žive države prijateljsko med seboj, ali lastni interesi nad vse! Dosedanja albanska zgodovina pravi, da pri Albancih sladke in zapeljive besede ne zaležejo dosti ter da Albanci znajo izborni izkoristiti tuje približevanje v svoj prid!

Gospodarstvo.

Naše davčne razmere.

V postavkah državnega proračuna za leto 1923—1924 figurira pod rubriko direktnih državnih davkov okrogla vsota 600.000.000 Din, ki bi jih morala dobiti država to leto od svojih davkoplačevalcev. V primeri z državnimi izdatki, ki znašajo okrog 10 milijard Din, ta vsota seveda ni tako velika, toda če upoštevamo, da so to samo direktni davki, ki jih morajo plačevati večinoma gospodarsko najbolj eksponirani krogi, moramo pač priznati, da so nekoliko previsoko odmerjeni. Kje so potem še indirektni davki, ki tudi zahtevajo težke žrtve od strani državljanov! Srbija plačuje 108.604.557 Din direktnih davkov, dočim odpade na Slovenijo 42 milijonov 632.250 Din, na Hrvaško in Slavonijo pa 102.300.000 Din. V teh številkah sicer ne vidimo takozvanega izmozgavanja prečanskih krajev, o katerem tako radi kriče različni slovenski in hrv. demagogi, ker so z ene strani davčna bremena, ki jih nosi Srbija, precej solidna, z druge pa ne smemo pozabiti, kaj je ona pretrpela v vojnem času in kako je trpelo njeno gospodarstvo, ko so preplavile srbska mesta in vasi avstro-madžarske, nemške in bolgarske čete. Vendar pa se nam zdi, da naš davčni aparat ne funkcionira tako, kakor bi bilo v interesu države in davkoplačevalcev. Ne gre tu za krivično ali pravično odmero davkov, marveč za to, da li se davki res redno in pravočasno pobirajo in da li dotične postavke v državnem proračunu za nekatere pokrajine naše države niso samo fiktivne.

Že zadnjič smo poročali, da davčni uradi na Hrvaškem in v Slavoniji doslej sploh niso pobirali davkov eksekutivnim putem. To pomeni, da je plačeval davke samo tisti, ki je smatral to za svojo dolžnost napram skupnosti. Če je plačal prostovoljno, je bilo dobro, če ne, pa tudi, ker ga država ni silila. Nekaj sličnega, samo še v večji meri, se je godilo v Vojvodini, ki spada med najbogatije pokrajine Jugoslavije. Tam državnih davkov niso pobirali že vsa poveljna leta tako, da dolgujejo vojvodinski davkoplačevalci državi za nazaj na davkih malo okrog 3 milijard. To je sicer malo čudno in za evropsko državo neverjetno, toda v naših razmerah je mogoče vse. Slovenija je glede davkov najbolj vestna. Pri nas funkcionira davčni aparat brezhibno, včasih celo tako precizno, da se zaleti in odmeri več kakor treba. Zgodilo se je že opetovano zlasti med našimi trgovci in industrijalci, da je moral ta ali oni plačati nekaj deset ali celo stotisočakov več kakor faktično odpade na njegov račun. To pomeni za dotičnega nepotrebne stroške in potratno časa, ker mora hoditi od Poncija do Pilata, da dobi svoj denar nazaj, za davčne oblasti pa hvaljevredno vestnost, ki bi lahko služila za vzgled in vzpodbudo sorodnim državnim institucijam v drugih pokrajinah.

Dejstvo samo, da hrvatske in vojvodinske davčne oblasti doslej niso izterjevale državnih davkov eksekutivnim putem, da je bila torej država pri tem zanemarjaju službenih dolžnosti

težko prizadeta, izvira po našem mnenju iz zla, ki ima svoje korenine v vrhovni državni upravi in v podrejenih davčnih oblastih. Vrhovna državna uprava je kriva toliko, da navzlic opetovanim opominom, prošnjam in zahtevam še ni izenačila državnih davkov za vse pokrajine, da je v nekaterih slučajih preveč rigorozna, v drugih pa preveč obzirna in popustljiva. Riba sicer res smrdi pri glavi, toda tudi davčne oblasti zadene precejšnje del krivde. Na Hrvaškem in v Vojvodini mora vlada dati med davkoplačevalci in davkarijami res intimno prijateljstvo, podprto tu pa tam morda celo z dobro napitino, drugače si ne moremo razlagati dejstva, da je plačevanje državnih davkov odvisno od dobre volje enih in drugih. Finančno ministrstvo bi storilo dobro delo, če bi si ogledalo svoje podrejene uradnike v teh krajih in ugotovilo, kako izvršujejo svoje službene dolžnosti. To je treba storiti čim prej, ker smo prepričani, da bi po doslednem izenačenju državnih davkov in brezobzirni reviziji davčnih oblasti odpadle težke posledice, ki jih ima država od teh gnilih razmer v moralnem in materialnem oziru.

Kaj pomaga državi, če ima v svojem proračunu toliko in toliko milijonov davkov, ko se pa ti davki v resnici ne plačujejo? In kolikovega pomena bi bilo za naše notranje razmere, če bi se državni davki izenačili in izterjevali, v slučaju potrebe tudi eksekutivnim putem, ne oziroma se ne na desno, ne na levo! Državna blagajna bi imela dohodke, ki so zdaj samo fiktivni in kot taki zahtevajo večji pritisk davčnega vijaka v drugih pokrajinah, zlasti v Sloveniji, kjer smo tako poštenji, pa tudi nesrečni, da moramo trpeti za druge. S temi dohodki bi država lahko krla izdatke za poštno uradniške plače, za podpiranje socialnih in humanitarnih ustanov, pa tudi za znižanje davčnih bremen tam, kjer so odločno pretežka, kar velja, kot rečeno, zlasti za Slovenijo. Tu je torej polje, kjer je treba nemudoma orati. Res, da je težko spraviti upravni mehanizem v normalni tir, če pretresajo državo takšni notranji sunki, kakor pri nas, toda vprašanje izenačenja in rednega pobiranja državnih davkov je tako važno, da mu je treba podrediti vse druge probleme. V tem slučaju zadene odgovornost tudi tiste naše stranke, ki dosledno ovirajo konsolidacijo države, brez katere tudi upravni aparat ne more pravilno funkcionirati. Prepričani pa smo, da bi nas energična roka, ki bi napravila red v davčnih razmerah, zelo približala trenutku, ko separatistični in prevratni elementi ne bodo več imeli gradiva za svoje hujskanje proti državi in njemu edinstvu. Zato ponovno apeliramo na vodilne kroge, naj posvetijo vsu pozornost neredu in neznosnim razmeram v naši davčni politiki, ki so glavni vir vsega nezadovoljstva.

—g. Dovaba peči. Pri ravnanstvu drž. železnice v Subotici se bo vršila dne 8. avg. t. l. ofertalna licitacija glede dobave 35 velikih peči. Predmetni oglas s natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpo. gled.

Ameriško železo in jeklo.

Združene Države prednjačijo vsem deželam na svetu v industriji železa in jekla. Tu se izdeluje večina — 50% in še več — vsega železa in jekla na svetu. Ta ameriška industrija je sedaj tako opremljena, da utegne producirati na leto nad petdeset milijonov ton surovega železa (pig-iron) in skoraj šestdeset milijonov ton jeklenih palic (steel ingots). Iz teh poslednjih se izdeluje vsaka vrsta jeklenin. Ogradje visokih nebotičnikov ameriških vele mest in drugih poslopij je zgrajeno iz ogromnih jeklenih brunov in poprečnikov. Avtomobili, kateri se izgotavljajo na tisoče vsak teden in ki jih je danes 13 milijonov v prometu so odvisni od jekla za svoje glavne sestavine. In tako, od orjaških strojev do drobnih igel, je vsa ameriška produkcija v tesni zvezi z največjo kovinsko industrijo na svetu. Pittsburgh, ki leži sredi premočnega Pennsylvanije, je bilo prvo središče železa in jekla in stoji še vedno na prvem mestu. Vsega skupaj je v Združenih Državah nad 3300 posameznih jeklenov, od katerih skoraj 140 je opremljenih s plavži (blast furnace) in skoraj 500 z valjarnami (rolling mills). O. stališ 2600 podjetij izdeluje posebne gotove produkte, kot žico, cev, vijake, matice in druge kovane ali lite železine. Teh 3300 podjetij zaposluje nad 400.000 delavcev, od neizurjenih delničarjev do najfinjših mehanikov in kovovanskih strokovnjakov. Produkcija vse industrije se ceni na skupnih 2750 milijonov dolarjev na leto. Ako pa naštevamo še vse tovarne, kjer se železo in jeklo izdeluje v še bolj gotove produkte, kot stroje in njih dele, imamo danes v Združenih Državah več nego 15.000 raznih tovarn, ki so ozko splojene z industrijo železa in jekla. Te tovarne zaposlujejo okoli 1.030.000 delavcev in izgotavljajo produkte v vrednosti približno šestih milijonov dolarjev na leto. Delavci v ameriških kovinskih industrijah so v veliki meri tujerodci. Mnogi so iz južne Evrope, nekateri tudi iz Me. hke. Tudi črne iz juga privablja ta industrija v svoja središča. Zaslutek teh delavcev je seveda mnogo večji kot v drugih deželah. Tekom l. 1923 so navadni delavci dobivali povprečno od 40 do 60 centov na uro; bolj izurjeni delavci so dobivali do 1.25 dol. na uro. Tako so v Pittsburghu tekem leta 1923 dobivali livarji (moulders) po 93 centov na uro, mašinisti po 1 dolar, kovači pa po 90 centov, delavci kovinskih ploč po 1.17 dol. in stavbenih železnin po dol. 1.25. V splošnem so ti delavci delali po 44 ur na teden.

Važnost ameriške industrije železa in jekla je dvojna. Najprej je ona podlaga vsega tovarništva in prometa v Združenih Državah, kajti preskrbuje vse druge industrije s potrebnimi stroji in snovmi in za 260.000 milj. ameriških železnih dobavlja po trebne tračnice in vozove ter sama uporablja te železnice za prevažanje mnogih milijonov ton na leto. Drugič zaposluje več kot milijon delavcev; ako prištevamo njihove družine, je čez pet milijonov ljudi odvisno neposredno od industrije železa in jekla. Ameriška industrija pa je tudi velike važnosti za ves svet, kajti Amerika je v stanu producirati železine ob ugodnih cenah in s tem prispevati k razvoju železnice, avtomobilov in raznih gradenj po cellem svetu.

F. L. I. S.

★ ★ ★

—g. Zoltenica ali zlatenica na hmelju. Iz vseh hmelj pridelujočih okolišev Srednje Evrope se javlja, da postajajo letos spodnji listi hmeljske rastline rumenkasti, potem rjavkasti in naposled odpadajo. To prikazeno opazujejo lahko tudi na drugih rastlinah — posebno očitno na vinski trti (Zlatulna) — in se ne sme zamenjati za orumenelostjo listov v jesenskem času ali takrat, kadar rastlina usahne. Orumenelost listov v vegetacijski dobi na hmelju in na drugih rastlinah je bolezen, katero imenujemo zoltenica ali zlatenica. Bolezen pod istim imenom opazujejo tudi na človeku, posebno pri ženskem spolu, kadar prehaja iz otroške v deliško dobo. Vzrok zoltenice pri človeku in pri rastlinah je pomanjkanje železnih soli v preživljenju. Valed tega se deklicam, ki so zbolele za zoltenico, priporoča vživanje železnatega vina in sploh krepke hrane. Zanimivo bi bilo izvedeti, ali bi proti zoltenici na hmelju pomagal kakšen železnat preparat in kateri; tozadevno se še niso delali poskusi. Morda bi učinkovala v prav razredčenem stanu železnata sol. Viti. jol; te polkuse bi se moralo delati z vsjo previdnostjo, ker je vitrijol škodljiv rastskemu organizmu. Izkušeni hmeljarji trdijo, da povzroča dolgotrajna mokrota zoltenico in tudi izredno dolge kobre, kar se tudi za letos prorokuje.

Anton Petrick.

—g. Velesemenj v Libercu. Letošnji vzorčni velesemenj v Libercu se vrši od 6. do 19. avgusta t. l. Na velesemenju bo razstavljen zlatisti industrija iz severnih dežel češkoslovaške republike (tekstilno blago, jabolneški izdelki, steklo itd.) ter tudi to. raj posetnikom zelo ugodno priliko za prvovrsten nakup v omenjenih panogah. Posetniki velesemenja imajo 33% popust na vseh del. progah in 50% na železnih kralji. SHS za vožnjo v Libercu in nazaj ter poleg tega 75% pri čel. pristojbinah za vizume. Interesenti dolo legitimacije pri konsulatnu ČSR v Ljubljani.

—g. Mednarodni kongres za reklamo se je vršil te dni v Londonu. Otvoril ga je v industrijski palači angleške državne razstave prestolonaslednik ob udeležbi 3000 oseb. Dva tisoč oseb pa ni dobilo prostora v dvorano. Poslaniki Zedinjenih držav v Londonu Kellog je imel nagovor, v katerem je opozarjal na medseverniško konferenco, imenovano železo, da bi se privedla največja gospodarska vprašanja Evrope h končni rešitvi. Na kongresu se je poudarjala važnost reklame in njeni uspehi, t. j. važnost, katera se pri nas še vedno vse premalo upošteva. Reklama pa je razvita v vseh naprednih državah, posebno v Ameriki.

Kupujte olimpijske srečke!

To in ono.

TAJNOST DOLARSKEGA ZAKLADA V PTUJU.

Ha, to je zopet zagonetka! 2000 dolarjev je za naše razmere lepa vsotica — je na skrivnostni način izginila vdovi Mariji P. iz Ptujke okolice.

Marija P., se je pred približno štirimi leti vrnila iz Amerike in si kupila v bližini Ptujke malo posestvo. Živela je precej samotarsko in kmalu se je med njenimi sosedi razširil glas, da je silno bogata in da ima dolarjev kakor hudič toče. No in vdova je imela tudi dovolj snubcev, katerim so predvsem dišali dolarji... Pa jih ni hotela.

Nekega lepega dne pa je petična vdova vsa zasopla in prestrašena pridrla k orožnikom v Ptuj in je povedala, da ji je izginil dragocen zaklad — 2000 dolarjev, zakopanih v gozdu.

Hm, zaklad v gozdu? Sicer se zdi vest malo verjetna, vendar je resnična. Vdova je povedala, da je prinesla iz Amerike 2000 lepo bleščečih zlatih dolarjev, ki jih je vsako noč iz strahu pred roparji zakopala v gozdu. V črni noči pa so nekoč svetli dolarčki izginili.

Baš toliko, da ni vdove zadela kap. Orožniki so sicer pridno zasledovali lopo, ki si so odnesli dolarje. Toda ne o prvih in ne o drugih ni bilo sluha. Vdova je potrpežljivo čakala, kdaj ji vrnejo dolarje. Toda orožniki se niso odzvali z dolarji in vdova je odšla sama na pot, da izsledi ljubljeno zaklad. Letala je od Poncija do Pilata in včeraj je prišla v Maribor. Oglasila se je na policiji in šla iz sobe v sobo, povsod vprašujoč, kaj je z njenimi dolarji. Sledil je povsod lakoničen odgovor: »Ne vemo.« Amerikanka se je razljutila in je odšla ogorčena iz policijskega poslopja. Služaj je hotel, da je prišel v trenutku razljučen Amerikanki nasproti ravno policijski nadzornik. Kakor bičana od furije se je zaletela dolarska vdova v njega in se predno se je g. nadzornik zavedel so mu že letele za ušnice z obeh strani. No malo zatem sta se vlogi menjali. Nadzornik se je naravno znešel in je prijel nežno ženo precej trdo za vrat. In so jo sedaj vtaknili v zapor, da premišljuje svojo usodo in nesrečno usodo dolarčkov.

ZADNJA REZIDENCA FRANA FERDINANDA.

Blizu majhnega, toda zgodovinsko zelo zanimivega mesteca Benešova stoji najzanimivejši spomin na češkoslovaško preteklost — dvorec Konopište. Grad obdaja ogromen park in gozd, ki se razteza daleč naokoli. Danes, ko palapa nad vzhodom v grad češkoslovaška trobojnica, je postal ta divni park vsakomur dostopen, dočim je bilo Konopište pred 10 leti nekaka začarani grad, kamor ni mogla stopiti noga navadnega smrtnika. To je bila nekaka svetinja avstrijskega prestolonaslednika Frana Ferdinanda, s katerim je tako tesno zvezan znameniti sarajevski atentat. Konopište in vsa okolica je v najlepšem redu. Iz bližnje preteklosti se spominjajo okoličani samo dve slučajevi, ko je oko navadnega smrtnika prodrl v skrivnost tega dvorca. Prvič je bilo to l. 1906, ko je voda preplavila velik del tajinstvenega parka tako, da je bilo poklicati delavce, ki so popravili poškodovane nasade. Drugi slučaj, ko so pustili sosedo Konopišta v park, je v zvezi z nemirno propagando za vzvišenost avstrijske slave. Bilo je pred začetkom svetovne vojne, kmalu po posetu Viljema II., ko je Fran Ferdinand na tri dni odprl vrata svoje rodbinske rezidence vsem radovednežem. Nih. če takrat ni pričakoval, da bodo ta vrata čez nekaj let odprta vedno in vsakomur. Najmanj pa sta pričakovala kaj takega Fran Ferdinand in njegov ponosni carski gost, ko sta se sprehajala po alejah in kovalu intrige proti osvobodni Rusiji in pamlavistični utopiji. In res nista slutila, da postavi francoski Versailles, po čigar vzorcu so urejeni nasadi v Konopištu, mrtvaški križ nad vladavino njunih dinastij v srednji Evropi.

Dočim sta takratna mogotca iskala povoda za izzivanje vojne, nista niti sanjala o tem, da prvi začne, drugi pa zaključi potom dinastij, ki so toliko stoletij zatirale srednjo Evropo. Legenda pripoveduje, da sta Viljem in Fran Ferdinand že takrat sklenila napovedati vojno, ko sta se sprehajala po divnih alejah v senci košatih eksozotičnih rastlin, pripeljanih iz Egipta. Samoblastni evropski Cezar je sanjal že takrat o lavorikah zmage nad ruskim orjako in slovansko nevernostjo, ki mu je pretela iz govorice češke služinčadi in čeških okoličanov. Viljem II. je prispeval v Konopište v času, ko je bil dvorec v največjem razkošju. O tem posetu govori prebivalstvo še danes. Ljudje pripovedujejo, da je Viljem opaziral svojega visokega prijatelja na vedno večjo moč srbske armade. Objubil mu je tudi pomoč, če bi prišla Avstro-Ogrska v konflikt z osvobodeno Srbijo. Nihče ni seveda slutil, da bo ta pomoč tako kmalu potrebna. Po odhodu nemškega cesarja je odpotoval Fran Ferdinand v Chum, kjer je prebivala takrat njegova rodbina, nato pa se je napotil v Bosno in Hercegovino. Pred odhodom je še odredil, kaj vse morajo napraviti v Konopištu misleč, da se prav kmalu povrne. Čez nekaj dni pa so prešli prebivalci Konopišta vest, da se njihov gospodar sploh ne vrne, ker ga je zadela krogla iz Principovega samokresa.

Grad Konopište je bil zgrajen v polovici XIII. stol. Od tedaj je menjal celo vrsto gospodarstev iz starega plemstva. Leta 1887. je postal last Frana Ferdinanda, ki ga je l. 1894. temeljito prenovil in izbral za svoje letno bivališče. Dvorec je bil prirejen tudi za sivo, ker je prihajal gospodar s svojimi gosti v Konopište na lov. Napeljali so električno razsvetljavo, dvorane in sobe so povečali, napravili povsod parket in postavili velike peči, ki že same predstavljajo veliko umetnino. Fran Ferdinand je rad zbiral starinarne in druge redke predmete, kakor starinsko orožje, lovsko trofelje, podobne in kipe sv. Jurja itd.

Pred vojno je naročil iz inozemstva mnogo dragocenosti. Vse je ohranjeno v najlepšem redu še danes. V sobah, kjer je stanoval nadvojvoda s svojo rodbino, stoji široke postelje, po stenah pa vise originalni najboljši nemški in italijanski sli. karjev. Detske sobe so polne knjig in dragocenih igrac Sploh je grad opremljen s cesarskim razkošjem. Med drugimi dragocenostmi je v sobah za goste tudi portret neke dame z napisom »Ana Pavlova, hči ruskega carja Pavla I.« V teh sobah je tudi postelja, kjer je spal Vilhelm II. V posebni sobi, posvečeni sv. Juriju, je zbrano nad 1800 podob in kipov tega vojskega, kar pr. ca, da je bil Fran Ferdinand velik ljubitelj vojne. Vsa okolica je polna zgodovinskih spominov. Konopište je imelo mnogo junakov in strahopetnih gospodarjev, toda vse je preživel stari hrast, ki stoji kot nema priča preteklosti na razpotju v bližini Konopišta. Ta hrast je videl v gradu še stare češke gospodaje, danes pa vidi, kako vira na Konopištu čel. trobojnica.

SLIKA IZ DANAŠNJE MOSKVE.

Moskva napravi celo na človeka iz ruske province, ki je prišel v svrhu kupčije v mesto, gotov vtis. Na ulicah je polno ljudi, avtomobil dir, tramvaj zvoní in žiba, tišči (enoprežni vozovi) se pade po obiljudni Tverskaji. Če se pa ogleduje zunajnost mesta in hišna pročelja bližje, se opazi, da se Moskva počasi razkraja in da se bliža neizogibnemu poginu. Na cestah se opažajo kričeve toalete ali take, ki sploh ne prihajajo v poštev kot oblačila. Najnovejša poletna moda v Moskvi je z ozirom na vladajočo vročino »brezkostimnost« gospodov, ki se pojavljajo na najživahnejših cestah.

Zvečer odhaja moskovska mladina v gledališča, v nočne lokale in predmestna gledališča, kjer se vrše predavanja in se na teh smešijo vera in duhovniki. Boj proti veri ali kakor ga v sovjetskih krogih uče, njujejo boj proti ljudskemu opiju, se vrši na vsej črti in učitelji imajo nalogo, da učence vzgajajo v sovražstvu do vere.

Sovjetska vlada ima na razpolago tudi agente, člane »Čeke«, ki morajo imeti trgovce, liferante in podjetnike pod stalno kontrolo. Agenti, katerih imajo vsi, ne broji na razpolago, delujejo res izvršno. Nedavno je prejel znan moskovski trgovec predpis o davkih, ki pa niso bili v skladu z njegovimi dohodki. Trgovec je vložil razkur proti previsoko odmerjenemu davku, sovjetski uradniki so vztrajali na tem, da mora plačati, naglašujoč, trgovec razkošno živi in sicer obiskuje gledališča, restavracije, kabarete itd. Trgovec je protestiral proti tem navedbam. Njegova izjava se je protokolirala in ko se je podpisal — mu je predložil uradnik fotografski posnetek — posnet v hotelu »Evropa« v Petrogradu. V sredi vesele, krokačije družbe je sedel trgovec; ljubka ciganica pa je ovila roke okoli njega. Trgovec se je izgovarjal, da je zašel samo »slučajno« v to družbo. Ni mu pomagal; moral je plačati vse davke in poleg tega je bil obtožen tudi radi krive izjave.

Agenti »Čeke« imajo povsod razprostr. te svoje mreže in delajo fotografske posreke po vseh restavracijah, kabareti in gledališčih. Posnetki so ponavadi napravljeni po nagih plesih, ki so v vseh moskov. lokalih sedaj v modi. Udeleženci teh prireditvev so potem obsojeni na visoke davke.

Nov pojav v Rusiji so kovboji, ki glede spretnosti in lovenju z lasom ne zaostajajo za svojimi amerišskimi kolegi. Samo, da ne love pobežljivih krav ali podivjanih bikov, temveč koečke ali slično iz drvečih vlakov. Te eksperimente izvajajo z nenavadno spretnostjo. Na koncu vrvi se pritrdi krožen kavelj in vrvi se priveže na kol, za bit v zemlji. Nato vrže kovboj vrvi skozi odprtino okno vagona. Kavelj se zapleže v kovček ali karsikoli in v naslednjem trenutku je »zasadeni predmet« že izginil. Teh lovov ob progi je vedno več, vendar jim orožniki ne morejo do živga, ker imajo izvrstna skrivališča.

Drobiž.

* Madžarofinski kongres. Koncem prejšnjega meseca se je vršil v Revalu kongres ugrofinskih plemen. Na kongresu je sodelovalo 70 Madžarov pod vodstvom Telekyja, 200 Fincev, 900 Estoncev, nekoliko Liboncev iz nekdanje Kurlandije, nekoliko Ingermanladov, nekoliko Horece in predstavnik Zirlana. Kongres je otvoril direktor torpateke univerze g. Bylt.

* Dunajski kinoumetniki aretirani v Parizu. Pariška policija je aretirala dunaj. sko družbo kinoumetnikov, ki so izvajali po versailskih parkih neke igre in pri tem nastopali popolnoma nagi. V sled intervencije avstrijskega poslanika je pariška policija večino aretirancev izpustila na svobodo. V zaporih je pridržala samo še režiserja in operaterja.

* Odškodnina za »očarljiv nasmehe«. Mademoiselle Diani de Belli, plesalka v neki pariški koncertni kavarni je tožila g. Chekir Hobalca, trgovca z diamanti, na odškodnino, ker je po njegovi krivdi njena lepota hudo trpela. Vozila se je z njim v avtomobilu, ki je trčil v drugega in lepa igralka je bila težko poškodovana, vsled česar se je morala dolgo časa zdraviti in je ostala na njeni spodnji ustnici grda brazgotina. Njen »očarljiv« nasmehe je izginil. Ona je najboljšo vedela, koliko je bil vreden njen nasmehe, zato pa je določila odškodnino z 20.000 franki. Razprava pred sodnijo je bila dolga. Končno je sodnja tožiteljici prisodila zahtevani znesek. Sedaj se bo lahko zopet s tisočaki »očarljivo« smejala.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Fedor Ljnbov:

Materina žrtev.

(Dalje.)

Zato sem se popolnoma vdal svoji fizični in moralni slabosti. Zgrudil sem se na stol, ki je stal tik pri vratih, čisto blizu stražarja rdečegardista, in začul sem njegov glas:

To se zgodi vsak dan enkrat, če je tovariš Vakaralovski v službi in če prihajajo lepe prosilčice. Drugi imajo itak čas čakati.

Iskal sem po svoji glavi. Bila je prazna. Zaradi lakote je menda dotok krvi v moje možgane že pojemal. Tako je ležalo nekaj kakor koprena na vsej moji zavesti in odgovor, ki sem ga bil namenil vojaku na njegovo nesramno opazko, mi ni prišel na misel.

Nasprotno pa sem mogel ugotoviti na sebi napeto delovanje čutov. Oči in ušesa so bila kakor nabrušena. Gotovo je vam znano, da se duhovniki in menihi, farizeji v Indiji in bikhari na Ceylonu cele tedne postijo, da vidijo in slišijo potem vse, kar jim je sicer prikrito.

O, bilo je grozno!

Nisem imel moči, da se dvignem s stola. Toda moje oko je prežalo na majhna vrata, skozi katera sta bila izginila Vakaralovski in Olga Mihajlovna, in

moj notranji vid, razdražen po ušesu, ki ga je podpiral, je prav dobro videl, kaj se je godilo tu notri na divanu, o katerem je govoril ta človek.

Videl sem v svoji razburjeni fantaziji, kakor halucinacijo, tisto grozno, in nisem mogel Olgi pomagati, nisem je mogel braniti.

Zdelo se mi je, da slišim naravne glasove divjega mačka, ki se goni. Veste, kaj mislim s tem... tigr, panterja ali leoparda... in v tem nepopisno, srce trgajoče ihtenje in jok, porojen iz bolečin ženske, ki se pokori za grehe stoletij.

Prizor iz Dantejevega pekla, prenečen v gozo resničnost.

In vendar tudi ne. Kajti vse to je bila samo subjektivna predstava, v resnici je mogla biti le taka, kakaj vrata so bila krepko zaprta. — V položaju priče, ki bi morala pod prisego pred sodiščem izpovedati to, nisem v resnici ničesar slišal, ne videl.

Samo v lakoti in bolesti, obupu in ogorčenju divje razvnete fantazije je porodila v teh groznih minutah zame vse, kar se je tam zgodilo ali česar sploh bilo ni.

Rdeči gardist se ni prav nič zmenil za mojo osebo. Imel je čez glavo posla, ko je moral krotiti zunaj ljudi, ki so postajali nemirni in zahtevali, naj jih kon-

no pustijo pred vsesmočnega Vakaralovskega.

Zdrnil sem se šele takrat, ko se me je dotaknila majhna, hladna roka. — Bila je Olga Mihajlovna in začul sem njen glas.

Pojdiva, Peter Pavlovič! Dal mi je polno škaflico kinina. Dober človek je. Požurite se!

Bila sva že na stopnišču, sredi kope v gneči stoječih ljudi, ko sem si končno toliko opomogel, da sem jo vprašal:

Za kakšno ceno, Olga Mihajlovna? Bila sva že na cesti. In še vedno ni odgovorila. Luna se je bila skrila za oblake. Naenkrat, nepričakovano se je vreme spremenilo. Začelo je snežiti in snežinke so padale tako goste, da čez pet minut ni bilo več videti roke pred očmi.

Ker je gorelo v vsem Petrogradu samo nekaj obločnic, drugače pa je bilo tema kakor v rogu, sva zgrešila pot.

Naenkrat sem spoznal, da sva šla v nasprotni smeri od našinega cilja. Bila sva namreč na enem nevkislih mostov. Prijel sem Olgo Mihajlovno za roko in krenil nazaj. Ko sem zagledal ledeno površino reke, me je obšla čudna misel.

Komaj slišno sem jo celo izgovoril:

Srečo imaš, Peter Pavlovič... tako nekako sem mrmral, brez dvoma bi vrgel krušni listek, ki ti ga je dal Vakaralovski, v vodo in bi potem od lakote poginil... ker kot poštenjak za tako ceno ne moreš ničesar sprejeti od boljševo. Toda Neva je zamrznila. Zato imaš srečo.

Ne vem, kako sva prišla od Neve v Morsko ulico. Toda stopala sva navzgor po glavnih stopnicah marmornate palače. Držal sem goreči konec majhne voščene sveče pred seboj, ker ni bilo videti niti roke pred očmi; boljševoiki so bili namreč prekinili prebivalcem tretje in četrte kategorije električni tok, in tako sem si mislil:

Pa je vendar le dobro, Peter Pavlovič, da te ni premagala izkušnja, ko si hotel danes pojedeti to voščeno svečo. Če bi jo bil pojedel, bi Olga Mihajlovna ne mogla najti poti k malemu Dimitriju Karloviču. Tema je kakor v rogu ne le v vsem Petrogradu, marveč tudi tu v palači. In Dimitrij Karlovič mora vzeti kinina. Sicer umre. Tako je odredil dr. Potapov. Tako sem venomer govoril sam s seboj.

Potem sem slišal klic Olge Mihajlovne:

Dimitrij Karlovič, kje si? V stanovanju je bila grobna tišina.

In zopet:

Dimitrij Karlovič — kinin imam — kinina moraš vzeti. Tako je odredil dr. Potapov — sicer umreš. Kje si, Dimitrij Karlovič?

Voščeni košček je bil skoraj že do gorel — in sledil sem Olgi Mihajlovni po vseh sobah. Bilo je pravo beganje. Sami saloni in kabineti. Kajti š. je zavzemal eno najvišjih poveljniških mest, in Nikolaj ni nikoli štedil z apanažo svojih zvestih služabnikov.

Kar sem se spotaknil ob glavo belega medveda, čigar koža je bila razprostrta, kot sem se dobro spominjal, v isti sobi, kjer sva bila zapustila Dimitrija Karloviča — in sveča je ugasnila.

Zdrnila mi je bila iz rok in nisem je mogel več najti.

Olga Mihajlovna pa je vprašala: Ali se niste spotaknili ob glavo belega medveda, Peter Pavlovič?

Odgovoril sem: Seveda, Olga Mihajlovna.

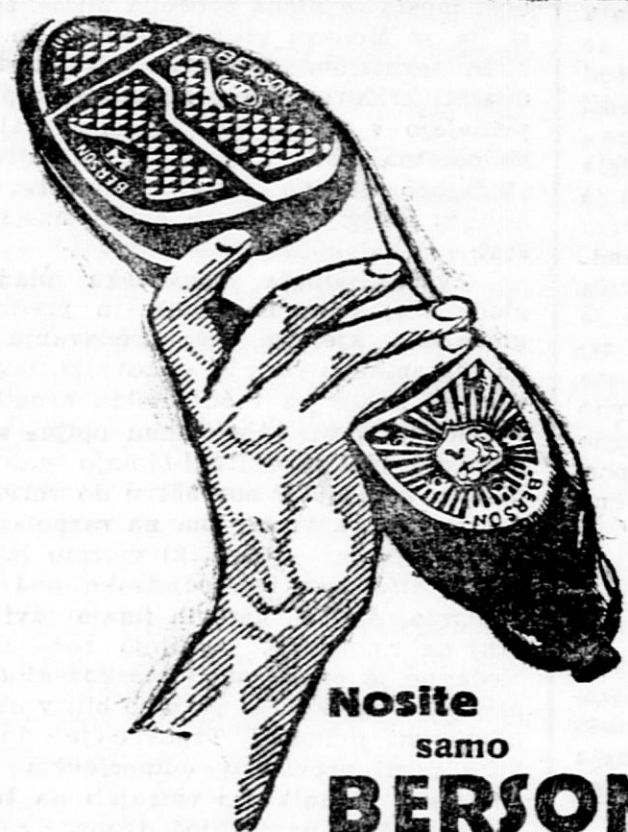
Ona nato:

Tedaj mora biti Dimitrij Karlovič v tej sobi. — Dimitrij, Dimitrij!

Nobenega odgovora.

Spominjam se, da sem tudi sam v tistem hipu glasno klical dečka in da sem naenkrat zadel z nogo nekaj, kar bi utegnilo biti detsko telo.

(Dalje prihodnje).

Nosite samo **BERSON** gumijete in potplate. Dajo elastično hojo, so cenejše in obdržijo Vaše čevlje trajne.

Klavirska delavnica
R. WARBINEK Ljubljana
Hilserjeva ulica 5.
Popravljam in uglašujem klavirje in harmonije strokovno in ceno.

Najnovejša iznajdba!
Brez kvarjenja blaga kemično snajenje in vsakovrstno barvanje oblik.
ANTON BOC 1592
Ljubljana, Selenburgova ulica 6
I. nadst. Glince-Vič 46

Zdravnica

med. univ. dr. Eleonora Jenko-Groyer
do objave ne ordinuje.

Svežezračno

4602

kurjenje

ventilacija mnogo tisočkrat preizkušeno in izvršeno za tvorniške prostore, lope, vile, šole, kine, sušilnice itd.

Spaja prednosti centralne in posamične kurjave. Cene glede na pravo in obrat. Posebni prospekti in proračuni brezplačno. Luft-Heizungsbaugesellschaft G. m. b. H., Wien XVIII.

Poslovodja

se sprejme

za manufakturno trgovino, starejša prvovrstna moč z dobrimi priporočili. Ugodni pogoji. Ponudbe R. M. Ljubljana, poštni predal 69. 4717

Kopalna sezija 1924

Najnovejša izbira:

kopalnih plaščev, oblek, čepic ter kopalnih čevljev za dame in gospode. Posebno ugodno kupite kopalno obleko s krilom la Bengerjev trikot po reklamni ceni 125 dinarjev.

Razpošilja se po pošti

A. Šinkovic nasl. K. Soss, Ljubljana, Mestni trg 19

Pisalni stroji, potrebščine
mehanični a delavnica
(popravljalnica)
L. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6-

Restavracija

na glavnem kolodvoru v Zagrebu išče za takoj prvorazrednega, samostojnega plačilnega natakarja. Pogoji: Znanje jugoslovenskega, francoskega in nemškega jezika. Kavcija se želi. Pismene ponudbe s sliko ali osebnostno predstaviti. 4711

SAMO

pravi patetirani Maršnerovi šumeči limonadni bomboni so najboljše za žejo, dobijo se povsod.

Tovarniška zaloga
Josip Vitek
Ljubljana, Kerkov trg 8

DAMA se najhitreje moderno in okusno počee z uporabo

lasnega obročka
13555

Vedno velika izbira vplet (kit). Priporočam se za vsa lasna dela, kakor tudi za barvanje sivih las z „L'Oréal Hené“, tudi v modnih barvah.

M. PODKRAJSEK,
frizer za dame in gospode,
Sv. Petra cesta 32

Dalmatinski Portland cement

svetovne znamke „Salona“ (Tour)
nudi po najnižji dnevni ceni tvornica „SPLIT“ d. d. za cement Portland iz skladišča v Ljubljani Aleksandrova cesta 12.

Za odgovore uprave naj se priloži 1 dinar. Plačuje se vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov vsaka beseda 50 para. — Najmanjše pa Din 5—

Prodaj

Moško kolo
(dobro ohranjeno). — po ugodni ceni naprodaj. — Anton Bokal, Ljubljana, Slomškova ulica 19. 4719

Motorno kolo
»Wanderer«, dobro ohranjeno, poceni naprodaj. — Vič št. 38. 4707

Moško in žensko kolo,
dobro ohranjeno, naprodaj. — Poljanski nasip št. 40. 4594

Okazijska razprodaja.
V ponedeljek 14. julija in 21. julija se bo prodajalo 200 damskih in deških klasičnih slamičkov. Cena od 40 do 150 Din. — Minka Horvat, modistka, Stari trg 21. 4550

Izložbena okna
4 komadi, kompletni, z železnim rolo in steklom, 8 mm debelosti, velikost svetlobe 100 do 200 cm. po ugodni ceni naprodaj. — PARNI STROJ S KOTLOM 18 HP — se radi elektrifikacije za ceno 15.000 Din prodaj. — Ivan Černe, št. Vid nad Ljubljano. 4713

Kupim

Suhe gobe
kupi M. Geršak & Co., Ljubljana, Kongresni trg št. 10. 4675

Službe

Šivilja
se priporoča za delo na domu — za obleke in perilo. Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4722

vrtnarja
(baštovana) strokovnjaka kateri je izvršil kako strokovno kmetijsko solo in kateri razume vse kmetijske posle in poleg tega proizvod semena, zasađa, toplih gred, plemenitih rož in sadja. V vrtnu se goji tudi okoli 100 svinj. Vrt ima 10 ha površine. Vrtnar je lahko oženjen, dobi brezplačno stanovanje in ako želi hrano v naturi. Poleg tega plače do 1000 Din mesečno po dogovoru. Nastop službe takoj. — Ponudbe je poslati Radoslavu F. Šmuc, blaginiku 34. pešpuka, Subotica. 4714

Korespondentinja

sprejme v službo večja ljubljanska tvornica. Pogoji: popolno znanje slovenske in nemške steno-grafije, srbohrvatskega in nemškega jezika in govornu in pisavi. — Ponudbe z navedbo dosedanjega delovanja (brez originalnih spričeval) pod »Tovarnica« korespondentinja 4686 na upravo »Slov. Narod«. 4686

Stanovanja

Opremljena soba
se odda enemu ali dvema gospodom. — Vprašati je pri vrtnarju hotela »Stone« v Ljubljani. 4716

2 meblirani sobi
se odda s 1. avgustom boljše gospodu. Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4691

Lokali

Pekarijo z gostilno
ali samo pekarijo — kupim ali vzamem v najem. — Šlivar, Ljutomer, Slovenija. 4678

Trgovino s skladiščem,

primernim stanovanjem, tudi z gostilno v prometnem trgu ali v vasi — vzamem takoj v najem za več let. — Reflektira se na že vpeljano trgovino v prav prometnem kraju Slovenije. Resne ponudbe je poslati na upravo »Slov. Narod« pod »Trgovina/4712«.

Nepremičnine

Le »POSEST«
Realitetna pisarna, d. z. o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta 24 — Vam nudimo pri nakupu najugodnejšo in najraznovrstnejšo izbiro vsakovrstnih vil, stanovanjskih, trgovskih in obrtnih hiš, kmetijskih posestev, graščin, žag, mlinov, stavbnih parcel itd. 3770

Dopisovanje

Kako dobiš lahko nevesto?
Potom malih oglasov v »Slov. Narod«. 3774

Dopisovati želi

z gospodično ali vdovo primerne starosti — brez krivde ločen gospod, 35 let star, na vodilnem mestu pri večjem industrijskem podjetju — v vrhu poznajše ženitve. — Dopisi, če mogoče s sliko, pod »Bodočnost/4702« na upravo »Slov. Narod«. 3772

Razno

Gostilničarjem in restavratierjem
se priporoča za nakup papirnih servietov trdja M. Tičar, Ljubljana. 3592

Zaloga klavirjev in pianinov

najboljše tovarne Bösendorfer, Czajka, Ehrbar, Höpfl, Schweighofer, Original Stieglitz. Tudi na obrok! Jerica Hubad, roj. Dolenc.

Vsakovrstna ročna dela

vzajem v komisijko razprodajo v moji filijalki na Bledu. — Narodila je poslata na »Atelie ročnih del« — Nika Zipser, Kranj. Telefon št. 31. 3774

Parketne deščice

hrastove in bukovne dobavlja in poklada v vsaki množini v mestu in na deželi.

Delo točno in solidno!

Anton Bokal.
Ljubljana, Rimska c. 13.

4720

Josip Vuković

Vrlika

Utemeljeno leta 1884. Utemeljeno leta 1884. Filijalka: 4062

Split — Beogradska ulica 10.

Sprejema blago v komisijo in vskladiščenje ter zastopstvo večjih solidnih trgovskih in industrijskih podjetij. — Stalna zveza po strokovno potujočem osebju po vsej Dalmaciji, Hercegovini in deloma po Bosni in Crni gori.

Brzojavni naslov: Josip Vuković — Split.

Nove nakupne in prodajne možnosti
Vam nudi 2440
mednarodni dunavski semenj v Bratislavi
od 23. avgusta do 2. septembra 1924.

Vse vrste reklamnih napisov za ljubljanski volesejem
bodisi na zunanji ograji ali v notranjih prostorih dobavlja se vedno kakor do sedaj trdila 32 T
PRISTOU & BRICELJ
Aleksandrova c. 1 — Ljubljana — Selenburgova ul. 6
strokovno izučena specialista za erikstikarstvo v vseh panogah te stroke. SPECIALITETA: splete napise firme, slikanje državnih in drugih grbov po predpisih. — Izvršila od najenostavnejšega do najprecejnejšega modernega sloga. — Narodila za ljubljanski volesejem prosimo pravočasno, da nam bo mogoče jih pravočasno dobaviti. Telefon 908. Ustanovljeno 1903.

Naznanilo.

Trgovska banka d. d. v Ljubljani

naznanja, da je otvorila dne 15. julija t. l. svojo

podružnico v Ptuj

Panonska ulica šte. 3

in dne 21. julija svojo

ekspozituro v Logatcu v hiši g. Hodnika blizu kolodvora.

Priporoča se za vse v bančno stroko spadajoče posle. 4715